

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVIII Gegužė - May 19, 1983 Nr.20
TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

KOVOS GRIEŽTINIMAS

Prieš buržuazinį nacionalizmą ir
klerikalinį ekstremizmą

Vytautas Meškauskas

Retai per televiziją pasirodęs Solženicynas pereitą savaitę pareiškė Londone, kad sovietinė sistema negali keistis, ji tegalinti eiti pirmyn ir todėl jis netikės, kad sovietai kada nors geruoju sutiktų išmontuoti bent vieną savo raketų su atominiais užtaisais.

Iš tikro naujo valdovo Andropovo atėjimas nieko nepakeitė. Jis tik daugiau suveržė varžtus, kurie tą sistemą palaikė ir palaiko. Jei patikėtis oficialiai statistikai, sovietinės pramonės gamyba per pirmus tris šių metų mėnesius padidėjo 4.7%, o darbo našumas 3.9%. Konkrečiai Lietuvoje 'visuomeniniame sektoriuje' per tą laikotarpį primelžta beveik 50% daugiau pieno negu pereinamais metais. Karvių, tačiau, skaičius liko maždaug toks pat ir iš visų kategorijų ūkių pieno parduota valstybei šiais metais maždaug 120% plano, o pereinamais 130%. Kitaip sakant, primelžta daugiau, o parduota mažiau.

Šiuo metu mus daugiau už pieną įdomauja politinė padėtis ir santykiavimas su kraštu galimybių stovis. Balandžio 15 d. Tiesa paskelbė draugo P. Griškevičiaus, KP CK pirmojo sekretoriaus pranešimą Lietuvos kompartijos centro komiteto plenumo 'dėl respublikos partinės organizacijos uždavinių, išplaukiančių iš TSKP CK generalinio sekretoriaus J. Andropovo pranešimo iškilmingam posėdyje, skirtam TSRS įkūrimo 60-čiui? Andropovo noras okupuotoje Lietuvoje taip vykdomas:

'Visų nacijų ir tautybių ekonominė ir kultūrinė pažanga, kaip pažymėjo draugas Andropovas, neišvengiamai lydi jų nacionalinis savimonės augimas. Tai - dėsningas, objektivus procesas. Tačiau svarbu, kad natūralus pasididžiavimas pasiektais laimėjimais nevirstų nacionaliniu didžiavimusi ar išpuikimu, NEATGAIVINTŲ NACIONALISTINIŲ NUOTAUKŲ. I šį pavojų reikia nuolat atsižvelgti visų partinių, tarybinių, profsąjunginių ir komjaunimo organizacijų darbe.'

Dabar, kai Vakarų antikomunistiniai centrai ir visų pirma JAV reakciniai sluoksniai ėmė vis pikčiau pulti socializmą, aktyviai stengiasi kurstyti nacionalinę nesantaiką ir nepasitikėjimą tarp mūsų šalies tautų, būtina nuolat stiprinti gyventojų politinį budrumą, dar ryžtingiau demaskuoti BURZUAZINĮ NACIONALIZMĄ IR JO SKELBEJUS, YPAC KLERIKALINIUS EKSTREMISTUS, siekian-

čius panaudoti religiją reakciniais, politiniais tikslais.'

'Partijos miestų ir rajonų komitetai, visos respublikos ideologinės įstaigos turi sustiprinti PUOLAMĄJĄ KOVĄ PRIEŠ BURZUAZINĮ NACIONALIZMĄ IR KLERIKALINĮ EKSTREMIZMĄ... Jeigu kai kurie žmonės suklusta, jiems reikia KANTRIAI aiškinti, kuo jie neteisūs. O tuos, kurie sąmoningai mėgina piršti mums svetimas pažiūras... reikia ryžtingai demaskuoti.'

Tai labai būdinga Andropovo režimui. Išsilaikymas sote reikalauja... nuolatinio kurtų maišymo. Iš vienos pusės Griškevičius smerkia KLERIKALINĮ EKSTREMIZMĄ, iš kitos - net keturiems Lietuvos vyskupams leista kartu važiuoti į Romą. Mat, katalikų Bažnyčia Andropovui reikalinga kaip sąjungininkas prieš Reagano užsimotą JAV atsiginklavimą. Už tat užsieniui skelbiama, kad Bažnyčios būklė Lietuvoje pagerėjusi, tačiau krašto viduje išpėjama prieš klerikalinį ekstremizmą, t.y. rūpinimąsi vietos tikinčiųjų reikalais. Be to, režimui rūpi kokią įtaką į Lietuvą padarys santykiai tarp režimo ir Katalikų Bažnyčios Lenkijoje. Ten Bažnyčia Kremliui reikalinga kaip priemonė, leidžianti išvengti didesnių gyventojų neramumų. Aišku, ir Bažnyčia tikisi už tą patarnavimą tam tikros naudos, leidžiančios jai lengviau pergyventi dabartinius sunkius laikus.

Kaip galima tikėtis, sugriežtinta kova su buržuaziniu nacionalizmu ir klerikaliniu ekstremizmu neapsiejo be komiš-

Illinois Lietuvių respublikonų lygos bankete gegužės 7 d. buvo įteiktas "Spirit of Freedom" žymenis senatoriui Charles H. Percy. Nuotraukoje iš kairės Kazimieras Oksas — Cook apskrities prisiekusiųjų teismo komisijonierius, JAV senatorius Charles H. Percy ir Anatolijus Milūnas — Amerikos Lietuvių respublikonų tautinės federacijos pirmininkas.

P. Malėtos nuotr.

Pagerbti pasižymėjusius asmenis

Antanas Juodvalkis

Lietuvių respublikonų Illinois lyga gegužės 7 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose, Chicagoje, suruošė dvyliką

kų momentų - pvz. suvaržytas knygų siuntimas iš Lietuvos į užsienį. Juk, rodos, ten leidžiamos tokios 'geros' knygos, kad jos tikrai negalėtų sugadinti ten negyvenančių sielų. Žinoma, iš tikro tas draudimas - kurį galima apeiti gaudant leidimą, sumokant tam tikrą mokestį - yra skirtas ne sovietų įtakai užsienyje sumažinti, bet tik geresnei kontrolei tų, kurie palaiko santykius su užsieniu. Bet, kaip sakoma šiame krašte, nieko negali gauti už dyką.

žymenų įteikimo pokylį.

Pokyliui vadovavo Jonas Talandis. Pokylis pradėtas abiejų tautų himnais, vadovaujant solistei A. Gaiziūnienei. Meninę programą atliko solistė Audronė Simonaitytė - Gaiziūnienė, akompanuoja n t pianistei Nijolei Kupstaitei. Solistė padainavo keletą dainų ir operų arijų. Pilnutėlė salė svečių šiltai priėmė solistę, o rengėjai apdovanojo gėlėmis.

Už garbės stalo susėdė gen. konsulė Juzė Daužvardienė, senatorius Charles H. Percy, visuomenininkė Aušra M. Zerr, Anatolijus Milūnas, Kazimieras Oksas,

Pranas Jurkus, Regina Andrijauskienė ir Juozas Šulaitis.

Pasisotinus Paulių paruošta vakariene, buvo atžymėti senatorius Charles H. Percy — laisvės žymeiniu ir Aušra Zerr — iškiliausios lietuvių žymeiniu.

Aušra Zerr gyvena Philadelphia apylinkėje, yra veikli Lietuvių Bendruomenėje, buv. Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkė, neatlaidi kovotoja už laisvą Lietuvą. Savo padėkos žodyje kritikavo tuos kongresnarius, kurie nenori suteikti paramos Vidurio Amerikos valstybėms ir apsaugoti nuo Kubos likimo. Stipriai pasisakė prieš OSI vykdomą terorą natūralizuotų piliečių tarpe. Susirinkusieji Aušrai Zerr paplojo ir ją pagerbė atsistojimu.

Anat. Milūnas, Amerikos lietuvių respublikonų tautinės federacijos pirm., pristatė sen. Ch. Percy, kaip žinomą lietuvių draugą ir kovotoją už lietuvių teises Maskvos pavergtame krašte. Jis jau daugiau dešimties metų atžymi Lietuvos nepriklausomybės atstatymą (Vasario 16) dieną JAV senate. Senatoriui Ch. Percy teikė laisvės žymenį.

Senatorius ilgesnėje kalboje paminėjo šių dienų nuotaikas kongrese ir prezidento Reagano sunkumus praveisti reikiamas sumas, apsigynimui nuo maskvinio komunizmo. Jis pasisakė (Nukelta)

Dalis Illinois Lietuvių respublikonų lygos valdybos narių ir svečių bankete. Sėdi iš kairės: Lietuvos gen. garbės konsulė Josefina Daužvardienė, Aušra M. Zerr, JAV senatorius Charles H. Percy, Regina Andrijauskienė, Ilga Jurkienė. Stovi iš kairės: Jonas Talandis, Algis Jurkūnas, Valdas V. Adamkus, Pat Trowbridge, Leonas Narbutis, Juozas Šulaitis, Kazimieras Oksas, Anatolijus Milūnas ir Pranas Jurkus.

P. Malėtos nuotr.

SAVAITINĖ POLITIKOS Apžvalga

Shultz'o misija atnešė sąlyginį laimėjimą. - Dar apie Hitlerio dienoraštį

Po keturių mėnesių nesėkmingų derybų, Valstybės Sekretorius George P. Shultz'as meniška dvylika dienų skraidė tarap Izraelio, Libano ir kt arabų valstybių, kad šiaip taip privestų prie kokio nors susitarimo. Toji misija privedė tik prie sąlyginio laimėjimo. Jei abi šalys jį ratifikuos, jo įgyvendinimas dar priklausys nuo Sirijos sutikimo atitraukti savo kariuomenę. Damasko vyriausybė, bent oficialiai, susitarimą atmetė. Ir jei taip, kaip galima kalbėti apie laimėjimą, nors ir sąlyginį?

Ieškant atsakymo į tą klausimą reikia atsiminti, kad nuo Camp David sutarimo laikų JAV vienos pačios priėmė taikintojo rolę tarp Izraelio, arabų valstybių ir palestiniečių, išskirdamos iš politinio žaidimo tarptautines organizacijas ir, svarbiausia, Sovietų Sąjungą. Izraelio kariniai laimėjimai ir įrodytas karinis pranašumas tą rolę palengvino. Arabams neliko kur kreiptis. Antą vertus, tie laimėjimai pareikalavo naujų įrodymų, kad JAV vis dėlto atsižvelgia ir į arabų interesus.

Oficialiai JAV buvo prieš Izraelio invaziją į Libaną, o

po to stengėsi iš Libano pašalinti ne tik Izraelio, bet ir Sirijos bei likusias palestiniečių karines dalis, kad Libaną atstatyti kaip visai suvereni valstybę. To paties siekė ir Izraelis, savo invaziją teisinamas Libane sutelktų palestiniečių teroristine veikla, kuri turėjo ir Sirijos pritarimą.

Sirijos kariuomenė dalį to krašto jau prieš 7 metus buvo okupavusi Arabų Lygos pavedimu, kaip taikos išlaikymo tarp kovojančių religinių ir politinių bendruomenių sudarytų privačių armijų. Ar Sirijos kariuomenės atitraukimas neatgaivins to pilietinio karo, kuris dar rusena? Izraelis bijo, kad taip, ir už tat derybose su Libanu reikalavo garantijų kai kurių savo dalinių palikimo pietinėje krašto dalyje forma. Su tuo Libano vyriausybė jokių būdu nenorėjo sutikti. Lygiai kaip ir kokiais draugiškais santykiais su Izraeliu. Ir tai ne tik dėl solidarumo su palestiniečiais, bet ir dėl to, kad Libano gerbūvis priklauso nuo gerų santykių su turtingesnėmis arabų valstybėmis ir jų ūkinės paramos. Shultz'o nuopelnas yra tame, kad jis prikaltė Izraelį su tikti su kompromisu saugumo

srityje. Pietuose jį saugotų 8 bendros komandos, po 11 izraelitų ir libaniečių kartu. Izraeliui atsidavęs maj. Saad Haddad, kuris buvo suorganizavęs Izraeliui palankią ir jo remiamą kariuomenę, turėtų būti paskirtas vyr. saugumo nuo teroristų vadovu. Tokiu būdu Libano suverenumas buvo oficialiai išsaugotas. Kartu būtų sudaryta mišri amerikiečių, izraelitų ir libaniečių komisija kilusiems nesusipratimams spręsti. Šis mėnesius po šio susitarimo pasirašymo, Izraelis ir Libanas pradėtų derybas normalioms santykiams užmegsti. Žinoma, tas susitarimas išgalios, jei Sirija atitrauktų savo kariuomenę.

Tokiu būdu sekantis ėjimas priklauso Sirijai, kuri pati priklauso nuo sovietų. Kas reiškia, kad Maskvos jai patarimas būtų lyg įsakymas.

Iš susitarimo laimėjo Izraelis, pagerinęs savo santykius su JAV, kurių administracija sutiko atšaukti jam draudimą pirkti šiame krašte 75 modernius F-16 lėktuvus. Be to, jei Sirija atsisakytų atitraukti savo kariuomenę, Izraelis faktinai ir toliau galės likti pietinio Libano dalyje, teisinamasis savo saugumo reikalavimais. Įtariama, kad to jis kaip tik ir noris, nes kitaip būtų sunku pateisinti invaziją į Libaną.

Keista, bet net neįgyvendintas susitarimas gali pagerinti JAV-arabų santykius, pastatydamas jems sekanti klausimą: JAV privertė Izraelį pasitraukti iš Libano po karinio laimėjimo be to laimėjimo vaisių, ko jūs dar galite daugiau iš JAV reikalauti? Ką jūs siūlote ir kam jūs pajėgūs? Tokiu būdu, jei niekas iš esmės ir nepasikeistų, kortos žaidėjų tarpe neliko tos pačios, o tai jau diplomatinis laimėjimas, kuris tol laikysis, kol nepasikeis jėgų balansas.

Pirmoji Maskvos reakcija į Shultz'o išsiderėtą sąlyginį susitarimą tarp Libano ir Izraelio, buvo sovietų diplomatų šeimų atšaukimas iš Beiruto, Amano ir Damasko. Paprastai tai daroma artėjant karui. Taip buvo padaryta 1973 metais prieš Izraelį užpuolant Egiptui ir Sirijai. Oficialiai buvo paskelbta, kad šeimos išvežtos ... atostogų prie Juodosios jūros.

Sirija iš savo pusės pradėjo telkti daugiau kariuomenės Libano Bekaa slėnyje, kur ji turinti netoli 50,000 karių, plus apie 12,000 palestiniečių. Keli tūkstančiai jų grįžo atgal po išvykimo iš Beiruto srities tuoju po paliaubų susitarimo. Izraelis Libane turįs apie 15,000 karių, bet gali labai greitai patrigubinti jų skaičių.

DAR APIE HITLERIO DIENORASTĮ

Paskutinėmis žiniomis, užtariamą Hitlerio dienoraštį Stern žurnalas sumokėjo per

■ Iš kitos pusės

Juozas Kojelis, aprašydamas Baltų lygos žmogaus teisių konferenciją Los Angeles mieste, balandžio 14 d. TEVIŠKĖS ŽIBURIUOSE aiškina:

"Prezidentas Reaganas per pastaruosius pusantų metų yra parodęs išskirtinai palankų dėmesį (lietuviams) ir tai be Hannaford talkos nebūtų buvę įmanoma. Ir šį kartą jo sveikinimo laiškas šiltas ir padrašinantis ...

Kad šitam laiškui buvo skirtas reikiamas dėmesys, galima suprasti iš to, jog pirmąją redakciją ... Baltieji Rūmai pavedė suredaguoti Valsybės Departamentui."

Kas antrą kartą redagavo, Kojelis neišduoda, bet gali suprasti, kad kas nors aukštesnis ir už Valsybės Departamentą. Palikęs spėlioti kanadiečius, tas pats autorius balandžio 20 d. DRAUGE jau kukliau parašė chigagiečiams:

"Šį laišką suredaguoti ... buvo pavesta Valsybės Departamentui."

Balandžio 30 d. NAUJIENOSE I. Petrauskas aiškina, kad į tą patį miestą Reaganas prieš pusę metų jau buvo pasiuntęs panašią telegramą VLIKo suvažiavimo proga pirmininkui dr. K. Bobeliui, adresuotą

"President, supreme Committee for Liberation of Lithuania."

Ir tai jau esąs "svarbus dokumentas", gautas be sveitintaučių tarpininkavimo.

Kukliai iš kitos pusės žiūrint, tikiuos, kad prezidentas ne vieno tų sveikinimų neskaitė. Juk negalima įsivaizduoti, kad taip užimtas asmuo turėtų laiko dar paskaityti kasmet jo vardu išsiunčiamų keliolika tūkstančių laiškų ir telegramų. Tai prezidentūros aparato rutinos darbas.

Deja, tie visi sveikinimai platesnei Amerikos visuomenei lieka nežinomi. Už tat, norint jos dėmesio, gal reikėtų paprašyti apie mūsų parengimus paskelbti NBC rytinės programos oro pranešėją. Juk jis jau dabar sveikina pažangesnio amžiaus suaktyvininkus ir pakalba apie muges labdaros naudai. Oru kažkodėl vis dar įdomiausi milijonai klausytojų!

O dar grįžtant prie tos konferencijos ... Balandžio 26 d. DRAUGE Rūta Kleva Vidžiūnienė paskelbė iš jos savo įspūdžius. Dviguba antrašte:

KAIP NETEKTI DRAUGŲ
IR PASIDARYTI PRIEŠŲ.

vm

PUIKIAUSIUS KAILIUS RASITE

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
2533 West 71 St., Chicago, Ill.
1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.
Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

NEEDED AT ONCE REGISTERED PHYSICAL THERAPIST

Participants in the expansion of our home health agency. We need full time and part time PHYSICAL THERAPISTS to take care of patients in their homes.

Competitive salary, benefits, travel reimbursement & excellent working conditions.

Call 512-647-3041

OR

Apply: Weiden Square

**HOME HEALTH
AGENCY**

5034 NEW FOREST DRIVE
SAN ANTONIO, TEXAS
(1-22)

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony
Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

FSLIC

Joseph F. Gribauskas
Executive-Secretary

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio
kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Dirvos skaitytojo balsas:

Mes ir mūsų DIRVA

Senais gerais laikais, kada dar buvome šio krašto 'grinoriais', gyvenome vienybėje. Pristatę prie šio krašto veikiančių organizacijų, dirbome ALT-oje, Balfe, savivienijimuose, naujai besikuriančioje nepolitinėje Lietuvių Bendruomenėje ir, priklausydami dar iš N. Lietuvos atsivežtosioms politinėms partijoms - per jas, VLIK-e. Vieninga buvo ir mūsų spauda. Jeigu kam ir pratrūkdavo tulžis nepriklausomybės laikus prisiminus, tai ji greitai ir susitraukdavo didelės žalos nepadarusi, juk laukė didesni darbai negu kivirčiai dėl praeties.

Bet va, laikui bėgant užsikrėtėme - turbūt kiekvienai emigracijai neišvengiama - limpama ir nepagydoma liga 'emigracine leukemia'. Pradėjome vieni prieš kitus naršintis, susidarė priešiški lietuvių tremties politikos blokai ir mes - tie gerieji lietuviai, kurie privačiuose parengimuose išgėrė dar vieną kitą taurelę 'aliošiaus lašų' bučiuodavomės iki paryčių - suskilomel.

Suskilo ir mūsų spauda. Didesnieji mūsų dienraščiai vienas stojo už vienus, kitas - už kitus. Ir jau apsaugok Dieve, jeigu vienas kuris dienraščių parašytų ką opozicija yra padariusi gero (o juk padarol) - tik ką blogo, kaip amerikiečių televizijų stočių žinios. Siaurinant temą, grįžkime prie savo namų, atseit tautininkų ir savo spaudos, šiuo atveju DIRVOS.

'... Nebe tie ir Atkaičiai, ar Dievas neduoda, ar per daug jau išmano mokslus eję vaikai...' - rašė mūsų dainius Maiaronis 'Jaunojoje Lietuvoje'.

Pasidarėme irgi 'minkštos' ar 'kietos' lietuviškosios tremties politikos šalininkai, su dar nemažu nuošimčiu (dėkui Dievui!) neutralių. O kaip gi su mūsų DIRVA? Ką reikia daryti redaktoriui norint išlaikyti balansą tarp dviejų besipėsiančių? Manau, kad DIRVA išlaiko - ir turėtų išlaikyti - vidurio liniją, kurioje galėtų sutilti vienaip ar kitaip galvojančių tautininkų pasisakymai. Ar tai įmanoma padaryti?

Nežinau kiek tautininkų skaito 'Naujienas'. Naujienų redaktorius jau, tur būt, niekados nebeįsimylės Pirmojo ir paskutiniojo Lietuvos presi-

mento ir jo valdymo laikų. Žinome ir kodėl. Nežiūrint mūsų Merklio suredegauotos A. Smetonos monografijos (750 psl. veikalas), Naujienų redaktorių A. Smetoną vadina tik 'knygvedžiu' (Naujienos, Nr. 230, psl. 4, 12-17-82), o mūsų oficioza - Dirva - pasimetusi ir dar šiandien neatsigavusi' (Naujienos, Nr. 90, psl. 3). Ar gi gali rimtas tautininkas tokiam laikraštyje bendradarbiauti? Naujienos mėgsta perspausdinti išstisus straipsnius iš kitų laikraščių, autorių neatsiklausus. Tai dar būtų pusė bėdos. Didesnė bėda yra tai, kad Naujienos iš tų straipsnių paima tik tai, kas joms patinka, tuos nesiskaitydamos su straipsnių rašiusio autoriaus žurnalistine filosofija, jeigu taip galima būtų išsireikšti. Senai kartojame istoriją, kad jeigu iš Sv. Rašto ar Apreiškimų knygų išrankiosime tik paskirus sakinius, tai galime sukurti arba poezijos veikala, kilnų ir inspiruojanti, arba pornografijos vadovėlį.

Kodėl gi Dirva 'pasimetusi ir dar neatsigavusi'? Dirvoje jau senokai veda skyrių 'Chicago lietuviai' nepailstantis ir nesenstantis žurnalistas A. Juodvalkis. Nesu pastebėjęs, kad jame būtų aprašomi reorganizuotosios L.B. žygdarbiai. Kiek žinau autoriaus nuomone (atsiprašau, jei klyščiau), jis to nesigina, bet aiškina taip: 'Aš neturiu monopolio Dirvai korespondencijų rašyme. Rašau, kas - mano galvojimu - tinka. Jeigu gi kas nori aprašyti kitus įvykius - kelias atviras'.

Dirvos skyrelyje 'Iš kitos pusės', kitas bendradarbis gerokai papešioja L.B.-nė, jos darbus ir vadus. Abu skyreliai patrauklūs, skaitytojų mėgiami ir tolerantingo bei labai korektiško Dirvos redaktoriaus mielai spausdinami. Ar gali tuo pasididžiuoti 'nepasimėtę' laikraščiai? Naujienos norėtų, kad Dirva rašytų taip, kaip jiems geriau patinka ir jeigu jau bent vienas iš Dirvos bendradarbių, straipsnio eigoje, pataiko į tą pačią dūdą, tai dar ir 'galvojančio tautininko' titulą numeta. Straipsnyje, atspausdintame Dirvos 17 Nr. jo pirmoje dalyje buvo kalbama apie ruošiamą Dainų Sventę, Sporto varžybas, Jaunimo Kongresą, operą, dailininkų

IX TAUTOS FONDO SUVAŽIAVIMAS

Gegužės 7 d. New Yorko Kultūros židinyje susirinko trisdešimt šeši asmenys iš JAV ir Kanados metiniam Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto lėšų telkėjo - Tautos Fondo - narių-atstovų suvažiavimui. Dalyviai atstovavo 1064 narius, 88 organizacijas ir VLIKą.

Šalia Tautos Fondo Tarybos, Valdybos, atstovybių ir VLIKO pranešimų, klausimų ir pasikeitimo nuomonių, suvažiavimas įvykdė JAV įstatymų reikalau-

parodas ir už tai kreditas suteiktas Amerikos Lietuvių Bendruomenei. Apie tai Naujienos nerado reikalo parašyti nė žodžio. Kodėl? Ar tai nepasimetimas, kai Naujienų skaitytojai nežinos, kas įvyks Chicagoje birželio-liepos mėn. dienomis? Juk tai vis geri, pozityvūs, Lietuvos reikalui patarnaujantieji įvykiai.

Dirvoje spausdinami gerojai kontroversiniai straipsniai neutralių tautininkų, kurie, stovėdami atokiau, gali geriau pastebėti abiejų 'frontų' gerąsias ir blogąsias puses. A. Svilonis, Naujienų stiliumi, išsiskiriančios tik negatyviausias tų straipsnių puses, jų autorius išvadina 'rašeivomis' ir Naujienų skaitytojų akyse pristato beveik kaip tėvynės išdavikus. Taip jau netinka, gerb. Kanauninke. Jeigu A. Svilonis galvoja, kad jeigu niekas neatsako į jo straipsnį, tai tas straipsnis esąs taip genialiai parašytas, kad visiems ant visados paliko 'užčiaupta burna', tai jis labai klysta. Tiesa gi yra ta:

Užgaulūs straipsniai palieka neatsakyti todėl, kad gerb. Kanauninką mes, senieji, dar prisimename iš Lietuvos kaip gerą ir gabų kunigą-pamokslininką. Neabejojame ir jo giliu patriotizmu. Neatsakome dar ir todėl, kad gerbdami jo luomą, amžių, nedristame jo skaudinti. Moralinuose klausimuose - k.a. pornografinių leidinių (Striptizo, Saros, p-lės R. blevyžgų Ateityje), kurie leidžiami tremtinių fondų lėšomis - mes su juo sutinkame ir dar užgiriame. Žinoma, A. Sviloniui nuo Tumo Vaižganto dar toloka.

S.m. Draugo Nrs. 87-88 pasirodė straipsnių serija apie Pasaulio Lietuvių B-nę, rašytų dienraščio redaktoriaus m.dr. Siūlyčiau Naujienoms užkasti kovos kirvių, surūkyti taikos pypkę ir visą jaunojo redaktoriaus straipsnį, kaip užgirančią Naujienų užimtą poziciją, be jokių korektūrų išstisai atspausdinti (nežinau, ką m.dr. pasakys PLB pirmininkas ir Pasaulio Lietuvių redaktorių, už suniekinimą visos PLB bazės).

Baigdamas, sveikinu mūsų DIRVĄ ir jos Redaktorių už pastangas laikraštį išlaikyti vidurio kelyje, kuriame ir mes - neturintieji kerštavimo savybių lietuviai - galėtume pasisakyti. Bandymas surasti aukso viduri dar nėra pasimetimas. (jr)

jamus vadovaujamų organų rinkimus.

Į Tautos Fondo Tarybą buvo išrinkti: Jurgis Bobelis, Juozas Giedraitis, Aldona Janačienė, Jurgis Valaitis, Liūtas Grinius, Algirdas Sperauskas, Irena Banaitienė, Antanas Firavičius, Aleksandras Vakselis, Marija Noreikienė, Jonas Petrulis, Charles Vilnis.

Į Kontrolės komisiją buvo išrinkti: Petras Ažuolas, Adolfas Čampė ir Liudas Tamošaitis.

Vadovybių rinkimus pravedė suvažiavimo sudarytos kandidatų siūlymo (pirm. Jonas Klevečka) ir mandatų (pirm. Jonė Pumputienė) komisijos.

Tuoju po suvažiavimo įvykusiame Tarybos posėdyje, kuriame dalyvavo dvylika iš trylikos Tarybos narių, Tarybos pirmininku buvo perrinktas Aleksandras Vakselis. Taryba taip pat patvirtino Valdybos pirmininko pareigose Juozą Giedraitį, kuris pranešė, kad 1982 metų valdyba tęs darbą 1983 metais sename sąstate.

Iždininko daviniais, Tautos Fondo pinigine padėtis nuo 1979 metų kasmet po truputį gerėjo, tačiau surenkamos aukos mažai viršijo VLIKO išlaidas. Pastovaus kapitalo Lietuvos Laisvės Iždas - kraitis Lietuvai ir palūkanos ateities Lietuvos bylos darbų finansavimo garantavimui - auga palengva. 1982 m. sausio 1 d. Laisvės Ižde buvo \$49,000, o pabaigoje - \$119,000. Lyginant su Lietuvių Bendruomenės kultūriniais tikslams skirtu Lietuvių Fondo \$2,8 milijonų kapitalu, išeivių politinio darbo kapitalas yra labai mažas. Yra būtina Tautos Fondo kapitalą visomis jėgomis didinti.

VLIKO valdybos atstovas pranešė, kad 1982 m. JAV prezidentas pirmą kartą istorijoje pasveikino VLIKą Seimo proga kaip politinį Lietuvos veiksnį. 1982 m. VLIKas atstovavo Lietuvą Pasaulio Antikomunistinės Lygos suvažiavime, Tokijo mieste, ir sudarė naujus ryšius su apie 18 vadinamųjų trečiojo pasaulio valstybių atstovais. Lietuvos bylos populiarinimas ne Vakarų valstybių tarpe Lietuvai yra labai svarbus. 1983 metais stipri VLIKO delegacija dalyvavo Europos Parlamento sesijoje, Strasburge, kurioje buvo priimta rezoliucija Pabaltijo valstybių de facto nepriklausomybės atstatymo reikalui. Šie trumpi rinktiniai pavyzdžiai rodo, kad VLIKas savo pareigas tęsia su ne mažėjančiomis, bet stiprėjančiomis jėgomis.

1983 metai yra VLIKO keturiasdešimt ties darbo

metų jubiliejiniai metai. VLIKas yra Lietuvai reikalingas ir negali būti jokios kalbos apie jo atsakomybės perkėlimą kam kitam. Lietuvos politinės bylos atstovavimas ir tarptautiniai ryšiai yra VLIKO darbo paskirtys, kurias jis su visuomenės talka 40 metų sėkmingai vykdo ir vykdyt ateityje.

Suvažiavimui pirmininkavo Aleksandras Vakselis, prezidiumą sudarė Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis, VLIKO valdybos atstovas Liūtas Grinius, Tautos Fondo valdybos pirmininkas Juozas Giedraitis, Tautos Fondo Kanados atstovybės pirmininkas Antanas Firavičius, ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovė Gintė Damašytė. Suvažiavimui sekretoriavo Irena Banaitienė. Suvažiavimą palaimino malda Tėvas Leonardas Andriekus, OFM. Suvažiavimo pradžioje visi dalyviai pagerbė susikaupimo minute 1982 m. spalio 10 d. mirusį VLIKo ir Tautos Fondo darbuotoją, ekonomistą ir Lietuvos Vyriausybės ministrą, Juozą Audėną.

(E)

SEN. PERCY LAISKAS
GROMYKAI SKUODŽIO
REIKALU

Š. m. balandžio 20 d. senatorius Charles H. Percy pasiuntė VLIKO pirmininkui dr. K. Bobeliui sekančio turinio laišką:

"Žinodamas kaip Jums rūpi Benedict Scott (Vytauto Skuodžio), 1929 m. Chicagoj gimusio ir 1930 m. į Lietuvą emigravusio Amerikos piliečio byla, aš norėčiau Jus painformuoti apie savo vėliausias pastangas jo reikalui.

"Kovo mėn. paskutinę savaitę mano Užsienio Reikalų Komiteto pareigūnas lankėsi Sovietų Sąjungoje parinkti informacijos netrukus vyksiantiems apklausinėjimams apie Sovietų Sąjungos-Amerikos santykius. Jis įteikė mano laišką Sovietų ministerio pirmininko pavaduotojui, Andrejui Gromykai. Šiame laiške aš raginau Gromyką imtis iniciatyvos peržiūrėti Skuodžio bylą ir leisti jam emigruoti. Aš pabrėžiau, kad Skuodis yra gimęs Chicagoj, Illinois valstijoje, ir todėl man jo byla yra asmeniškai svarbi. Aš taip pat jį painformavau, kad Sovietų Sąjungos - Amerikos santykiams ypatingai kenkia mums nepriimtinas Sovietų elgesys žmogaus teisių klausimu.

"Aš tikiuosi, kad ši intervencija padės Vytautui Skuodžiui kuris jau ilgai ir įtemptai stengiasi sugrįžti namo. Gavęs daugiau žinių aš Jus painformuosiu".

(E)

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VADOVŲ PASITARIMAS

ANTANAS JUODVALKIS

JAV LB Krašto valdyba, vadovaujama dr. Antano Butkaus, šaukia rajoninius Bendruomenės vadovų susirinkimus ir pristato veiklos planus, išklauso pageidavimus. Toks Vakarinio papakraščio: Michigano, Ohio, Vidurio Vakarų (Chicago) ir Vakarų (Los Angeles) apygardų ir jas sudarančių apylinkių vadovų sulėkimas įvyko š. m. gegužės 1 d. Jaunimo Centre, Chicagoje.

Konferenciją atidarė ir jai vadovavo Jonas Urbonas, sekretoriavo Agnė Katiliškytė-Counsell, rekordavo Modestas Jakaitis. Prie prezidiumo stalo pakvietė: PLB pirm. V. Kamantą, JAV LB Krašto valdybos pirm. dr. A. Butkų, JAV LB Tarybos prezidiumo pirm. dr. K. Ambrozaitį, Krašto valdybos tarybų pirmininkus: Švietimo — J. Kavaliūną, Kultūros — I. Bublienę, soc. reikalų — D. Valentinaitę, apyg. pirm. K. Laukaitį.

Pirmininkaujantis J. Urbonas aptarė šios konferencijos tikslą — susipažinti su apygardų ir apylinkių vadovais, pateikti naujosios Krašto valdybos planus bei painformuoti apie vykdomus darbus.

Daugiausiai laiko ir didžiausias dėmesys buvo skirtas Krašto valdybos pranešimams. Pirm. dr. A. Butkus pranešė, kad įsteigta nauja religinių reikalų taryba, vadovaujama kun.

Kazimiero Pugevičiaus, rūpintis lietuvių parapijų reikalais.

Šiuo metu Krašto valdybos didžiausias rūpestis yra OSI veikla, kuri pradeda terorizuoti daugelį nekaltų lietuvių. Šiuo reikalu vėliau atskirą ir platų pranešimą padarė adv. P. Žumbakis.

Pirm. A. Butkus palietė finansų klausimą, perkrautą aukų rinkimą, artėjančias Pasaulio Lietuvių Dienas, santykius su kitais veiksniais ir kitus reikalus. Darbų daug, yra ir dirbančiųjų, tik trūksta lėšų. Laisvinimo darbas yra sunkus ir komplikotas, o gerai įvykdyti reikia daugiau lėšų.

JAV LB Krašto valdyba tęsia kooperavimą su ALTA. Geras pavyzdys bendras lėšų telkimas atstovybės namų, Washington, atnaujinimui. Paskutinėmis žiniomis, pirmajai rūmų remonto fazei, aukos perviršio numatyta samata. Pasitvirtina liaudies išmintis: Kai du stos, visados daugiau padarys.

Dėl Reorganizuotos LB veiklos jau yra padarytas JAV teismo sprendimas tuo tarpu tik Marquette Parko apylinkei, bet numatomas teismo pasisakymas ir dėl viso krašto apimtys. Kaip šio krašto šeimininkas, džiaugėsi rengiamomis Pasaulio Lietuvių Dienomis ir kvietė jose dalyvauti ir remti.

Vykdomasis vicepirm. Jonas Urbonas pranešė, kad įsteigta Miami, Fl. apylinkė. Numatoma ir daugiau įsteigti apylinkių, nes žmonės keičia gyvenamą vietą ir koncentruojasi šiltesniame klimate. Šiuo metu veikia 10 apygardų ir 76 apylinkės. Įvykdyti tarybos ir seimo atstovų rinkimai. Atžymėti iškilesnieji ir ilgamečiai LB darbininkai.

Kultūros tarybos pirm. Ingrida Bublienė pateikė raštu platoką pranešimą apie įvykdytus ir ateities darbus. Be kitko ji rašo: "Mūsų darbo plano suvokimą simbolizuoja jau pati Kultūros tarybos asmeninė sudėtis. Joje yra kompetentingi dailės, literatūros, muzikos, radijo, žurnalistikos ir mokslo atstovai. Pastangos lietuvių išeivijos kūrėją ir jo kūrybą skatinti ir globoti yra pats pagrindinis mūsų veiklos uždavinys. Džiaugiamės, kad savo darbams bei planams sulaukiam pritarimo ir moralinės bei finansinės paramos iš Lietuvių Fondo ir LB Krašto valdybos..." Toliau rašo apie kūrėjų ir jų kūry-

JAV LB Krašto valdybos pirm. dr. A. Butkus daro pranešimą suvažiavime. Prie prezidiumo stalo sėdi: J. Urbonas, K. Laukaitis, V. Kamantas, dr. K. Ambrozaitis, D. Valentinaitė, J. Kavaliūnas, A. Katiliškytė ir I. Bublienė.

bos įvertinimą, skiriant įvairias premijas, kurių mecenatas yra Lietuvių Fondas. Jau suorganizuota Trečioji premijų šventė, kuri vyks Kultūros židinyje, New Yorke. Pažadėjo kultūros tarybos talką, išleidžiant Lietuvių Enciklopedijos antrą papildymą tomą. Kvietė apylinkių vadovus surasti daugiau prenumeratorių ir tuo paskatinti leidėją J. Kapočių darbą paskubinti. Pranešimą baigė šūkiu: "Gyvename, kad kultūrinį darbą dirbtume, dirbame, kad gyvais lietuvišiais išeivijai ir Lietuvai iškiltume".

Socialinių reikalų tarybos pirm. Danguolė Valentinaitė paskaitė ilgą sąrašą tarybos narių, įsijungusių į socialinį darbą. Steigiami skyriai ar surandami įgalotiniai didesniuose lietuvių telkiniuose, vykdomas vyr. žmonių surašymas, talkinama namų įsigijimui. Pirmųjų pastangų vaisius yra Clevelandas, išgavęs lengvomis sąlygomis federalinės valdžios paskolą ir pradėjęs vykdyti projektą. (Pastaba. Pati D. Valentinaitė, kiekvieną šeštadienį Margučio patalpose, Chicagoje, duoda nemokamai patarimus socialiniais ir kitais klausimais).

Švietimo tarybos pirm. Jonas Kavaliūnas, žinomas pedagogas, buvęs 2 metus Vasario 16 lietuvių gimnazijos, V. Vokietijoje, direktorius ir PLB valdybos vicepirm. Švietimo reikalams, analizavo lituanistinių šeštadieninių mokyklų padėtį ir apskritai lit. švietimą. Lit. mokyklose mokinių skaičius yra nukritęs iki kritiško lygio. Šiuo metu veikia 27 mokyklos su 1,430 mokinių. Mokinių mažėjimas mokyklose yra sustojęs ir teikia vilčių ateičiai. Mokykloms parama ateinanti iš L. Fondo ir Krašto valdybos, sudaro tik dalį mokyklų metinės samatos. Tėvai ir tėvų komitetai turi pridėti apie 125,000 dol. Va-

dovėliai nuolat peržiūrimi ir pritaikomi šių dienų reikalams. Trūksta gerų skaitinių, bet jie ruošiami ir dauginami. Nemokantiems lietuviškai, yra išleistas pedagogės dr. Danguolės Tamulionytės paruoštas vadovėlis "Lietuviais norime ir būt". Tai ne vieno metų kruopštus ir iškaštingas darbas. Vadovėliu galės naudotis mokiniai ir suaugusieji, norėdami pramokti lietuvių kalbą. Nežiūrint kai kurių nesekmių, lit. mokyklos atlieka milžinišką darbą, išmokydamos lietuviškai kalbėti ir rašyti bei paruošti būsimus visuomenininkus.

Illinois universitete, Chicagoje, veikiantieji lituanistikos kursai prisideda prie lietuvių kalbos gilinimo, o numatomoji atidaryti Lituanistikos katedra, praplės lituanistiką ir suteiks mokslinės įstaigos autoritetą.

II Pasaulio Lietuvių Dienų vyr. komiteto pirm. dr. Antanas Razma informavo apie pasiruošimą gausiems renginiams, kurie vyks PL Dienų metu — birželio 25 — liepos 4 dienomis, Chicagoje. Veikia 17 komitetų su šimtaine laisvanoriškų darbininkų. Visi komitetai dirba nuoširdžiai ir yra pasiruošę gausius svečius sutikti ir priimti. Laiko nedaug beliko, tenka labiau pasitempti, kad ši lietuvių kultūrinė manifestacija praeitų sklandžiai ir didingai.

Paminėjo pagrindinius renginius ir jų vadovus. VI PLB seimui rengti komitetui vad. dr. Petras Kisielius. Sudarytos 5 pagrindinės komisijos: švietimo (M. Drunga), Kultūros (dr. K. Keblys), Politinė (A. Gureckas), Jaunimo (K. Sušinskas) ir Organizacinė — lėšų (J. Gaila). Surasti paskaitininkai — dr. V. Vardys, kun. dr. Pr. Gaida ir Br. Nainys. Sudaryta darbotvarkė, organizuojamas LB Kraštų veiklos parodos, pasiruošta sutikti seimo atstovus.

VI-jai JAV ir Kanados LB Dainų šventei rengti komitetui vadovauja Vaclovas Momkus. Dainų šventė įvyks liepos 3 d. 2 val. p. p. Illinois universiteto paviljone (Racine ir Harrison) Chicagoje. Užsiregistravo 45 chorai su 1,600 choristų, iš jų 11 jaunimo ir mokyklų su 560 choristų. Paskutinėmis žiniomis, Brazilijos Volungės neatskris, dėl ekonominių sunkumų ir valdžios politikos. Chorai repetuoja ir ruošiasi šventei, vadovaujami muzikų ir dirigentų. Bilietai sparčiai perkami, bet jų yra ir prašome paskubinti įsigyti.

V-sis Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresas susideda iš kelių dalių, kurių pirmoji — atidarymas, įvyks liepos 1 d., Illinois universiteto patalpose. Kongreso ruošos komitetui vadovauja detroitieškė Violeta Abariūtė, o darbų koordinatore yra chicagietė Ramutė Kemežaitė. Jaunimo kongresas yra plataus masto renginys ir truks ištisas 3 savaites.

II-sios Pasaulio lietuvių sporto žaidynės įvyks birželio 26 — liepos 2 d., taip pat Illinois universiteto stadione, 750 So. Halsted St., Chicago, Ill. Suplauks tūkstantinė sportininkų, iš Australijos (visas šimtas) ir Šiaurės Amerikos. Komitetui vadovauja Valdas Adamkus ir Rimas Dirvonis. Dalis numatytų rungtynių, surištų su gamtos sąlygomis, jau yra įvykdyta.

Kultūrinių renginių yra daug ir iš įvairių šakų. Menas, muzika, literatūra, teatras, spauda, numizmatika, pašto ženklai ir t.t. Be ne iškiliausias renginys yra I LITUANI opera, statoma liepos 1 d. Auditorium teatre, 70 E. Congress Parkway, Chicagoje. Kultūrinių renginių komitetui vadovauja clevelandietė Ingrida Bublienė.

(Bus daugiau)

PAGERBTI PASIZYMEJĘ ASMENYS...

(Atkelta iš 1 psl.)

už radijo siųstuvų sustiprinimą ir laidų praplėtimą. Senatoriaus kalba buvo kelis kartus plojimais pertraukta, o baigus — visi sustoję ilgai plojo. Sen. Ch. Percy su lietuvišiais praleido trejetą valandų ir aplankė kiekvieną stalą, su kiekvienu pasisveikindamas.

Tikrai, sen. Ch. Percy asmeny lietuviai turi gerą draugą.

Laureatus šiltu žodžiu abiem kalbom pasveikino gen. konsulė J. Daužvardienė.

Po programos, norintieji, pasiūkio AIDO orkestrui grojant.

Illinois lietuviai respublikonai gražiai veikia ir turi gerus ryšius su Baltaisiais Rūmais.

Žymenų įteikimo pokylio programos leidinėlis gerai paruoštas ir sutelkta daug informacijos.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Gen. Stasio Raštikio

'LIETUVOS LIKIMO KELIAIS'

Vincas Trumpa

Prisipažinsiu, kad sutikdamas pakalbėti naujo, galbūt jau paskutinio, gen. S. Raštikio prisiminimų tomo krikštynose, labai gerai neįsivaizdavau, kokį sunkų uždavinį pasiėmęs buvau. Ne tik dėl to, kad tai yra didžiulis - beveik 800 puslapių - tomas, kurį vien perskaityti reikia nemaža laiko. Ir ne dėl to, kad buvusiam eiliniam kariuomenės trupučiui baugu kalbėti apie generolo, ir dar buvusio Lietuvos kariuomenės vado, knygą. Bet ypač dėl to, kad ji sulipdyta iš tokios įvairybės gabalų, kad ji beveik tokia pat marga, kaip mūsų bažnyčios langai.

Anais senais laikais tokius leidinius vadindavo silva rerum, arba daiktų ir įvykių mišiniu. Raštikio knygoje, kaip kokioje didelėje girioje, gali viską rasti: ir autobiografinius atsiminimus, ir pasiūlymus su savo gerbėjais ir kritikais, ir įvairių knygų aptarimus, ir draugų laiškus, ir dienoraščio gabalus, ir pafilosofavimus bendromis pasaulio ir mūsų pačių likiminėmis temomis. Ir pagaliau ilgą Vyčio kryžiaus kavalierių sąrašą, kuriame figuruoja ir paties Raštikio vardas.

O vis dėlto tai labai įdomi knyga. Ją pradėjęs skaityti (nesvarbu nuo katro galo, ar vidurio) nelabai gali atsitraukti. Neabejoju, kad kaip ankstesnieji gen. Raštikio tomai, taip ir šis bus vienas iš geriausiai parduodamųjų mūsų knygų rinkoje, nors aplamai knygų pirkimas ir skaitymas mažėja. Neabejoju taip pat, kad dėl šios knygos, kaip ir dėl ankstesniųjų, nuomonės išsiskirs, nors pats jos autorius, gal ir savo amžiaus naštos slėgiamas, stengiasi nieko per daug nepulti, išskyrus tuos kelis vadinamus 'tarybinius žvalgus', kurie - jo nuomone - nukrypo nuo patriotinio kelio. Be abejo visi turbūt žinome, kokie vingiuoti ir slidūs istorijos keliai. Įžangoje ir daug kur tekste autorius mėgsta kartoti, kad jis rašo sėdintis prie raštinės, kad jis rašo sėdintis prie raštinės, taigi be pykčio ir be aistros. Užsimojimas gal ir geras, bet sunkiai įvykdomas, ypač Raštikio kalibro žmogui, kurio užimama vieta dažnai vertė susilaikyti nuo sprendimų, arba daryti sprendimus nuo kurių daug kas priklausė. O 'be aistros nieko didinga pasaulyje neįvyksta', kaip sakė Hegelis.

Tiesa, mūsų autorius bando savo vaidmenį bent pusoniu pažeminti, bet ir tai jam sunkiai sekasi nuslėpti, koks jis - pavyzdžiui - buvo populiarus kad ir paskutinio Lietuvos šaulių sąjungos suvažiavimo metu 1940 metais. Aišku, ne jis pats tą sako, bet leidžia kalbėti

ti tariai neišališkam liudininkui.

KUR SLEPIASI KNYGOS IDOMUMAS

Sios, kaip ir ankstesnių Raštikio knygų, idomumas plaukia ne iš jos stiliaus ir kalbos mandrybių (nors jos kalba beveik pavyzdinga), ne iš pasakojimo tobulo išplanavimo, ne iš minties gilumo ar originalumo, bet iš pačios tos gaidynės idomumo, tiesiog iš jos tragiško dramatiškumo.

Stai prieš mūsų akis du scenovaizdžiai, kurie galbūt bus ypač idomūs jaunesniam skaitytojui, betarpiškai to laikotarpio nepergyvenusiam.

Pirmas scenovaizdis: 1935 metai, vasara, Kauno areodromas. Tribūnoje sėdi Lietuvos vyriausybė su prezidentu Antanu Smetona priešakyje. Plačiose areodromo erdvėse išsiriakia neįsuskaitomi kariuomenės pulkai (jų tarpe ir jaunas kareivis Vincas Trumpa). Tų pulkų ir batalijonų priekyje įvairaus amžiaus karininkai, o jų visų priešakyje, ant žirgo, taip pat jaunas kariuomenės vadas gen. štabo pulkininkas S. Raštikis. Viskas gražu, blizga: blizga kariuomenės šautuvai, blizga karininkų batai, blizga medaliai ant kariuomenės vado krūtinės. Visi žvelgia į gražią ir nerūpestingą ateitį.

Antras scenovaizdis: 1941 metai. Taip pat vasara, birželio mėnuo. Kaunas dar tebeskėsta rytmečio prieblandoje, juodi sunkvežimiai zuja gatvėmis, autobusai į Sančius prisigrūdę žmonių, kurie kažkaip vengia pakelti akis, pasižiūrėti vieni į kitus, lyg jie visi būtų prasikaltėliai. Lyg jie bijotų, kad kas nors jų neatpažintų ir nepaklaustų: o kur tu, žmogeli, bėgi?

Ir visa tai per penkeris, neilgus metus. Kiekvienas norėtų surasti atsakymą į patį didįjį klausimą: kodėl taip įvyko, kas dėl to kaltas? Stai kodėl Raštikio atsiminimai tampa bestseller'iais. O į tą didįjį klausimą gen. Raštikis atsako

maždaug taip: - nesvarbu, kas tuo metu būtų buvęs valstybės prezidentas ir kariuomenės vadas, įvykiai būtų vystęsi maždaug ta pačia kryptimi. Ir mano giliu įsitikinimu, jis čia neklysta. Gen. Raštikis neigiamai atsako ir į du mažesnius klausimus: ar 1939 m. reikėjo žygiuoti į Vilnių ir ar 1940 m. reikėjo su ginklu rankose pasipriešinti sovietinei invazijai. Ir šiuo atveju, man atrodo, jis neklysta. Idomu, kad karščiausi abiejų šių akcijų šalininkai visiškai nesiūle su ginklu rankose priešintis Hitlerio invazijai į Klaipėdos kraštą, nors tas pat Hitleris buvo nemažesnis Lietuvos priešas, kaip ir Stalinas. O Klaipėdos kraštas turėtų mums būti lygiai brangus, kaip ir Vilniaus kraštas. Juk, iš teisybės, Hitleris ir pradėjo tą visą velniavą!

MAZOS KLAIDOS IR DIDELĖS PROBLEMOS

Kaip ten bebūtų, nesigailėsite paėmę šią knygą į savo rankas. Tik, jeigu ją pradėsite skaityti nuo pradžios, nenusigąskite jau pačiam pirmame puslapyje susitikę su labai aiškia klaida. Gen. Raštikis rašo, kad 1920 m. tuometinis Tautų Sąjungos delegacijos pirmininkas anglas Hymansas labai teisingai pasakė Lietuvos delegacijos pirmininkui: 'Už savo tautos nepriklausomybę jūs turite būti dėkingi ne Ambasadorių konferencijai ar pačiai Tautų Sąjungai, bet tik savo narsiai kariuomenei' (psl. 17). Nežinau, gal ir teisybė tas Hymansas pasakė, bet tik jis buvo ne anglas, o belgas. Yra ir daugiau tokių klaidų. Pavyzdžiui, ginčydamsis su tūlu Jakaičiu, gen. Raštikis rašo, kaip jis 1938 m. balandžio 20 d. dalyvavo Hitlerio 50-tojo gimtadienio iškilmėse Berlyne (psl. 379). Iš tikrųjų tai buvo ne 1938, o 1939 metais ir ne balandžio 20, o balandžio 30 dieną. Bet tai smulkmenos. Knygos esmė ne vieno ar kito fakto

Gen. Stasys Raštikis. Nuotrauka daryta Kaune, jam esant Lietuvos kariuomenės vadu.

iškraipyme - tokio dalyko beveik niekas neišvengia - bet jos autoriaus sprendimuose, jo pažiūrose, jo vienokiame ar kitokiame tuometinės padėties įvertinime.

Kadangi, kaip jau minėjau, šioje storukoje knygoje paliesta labai daug problemų, kurių visų apžvelgti vienoje trumpoje paskaitoje neįmanoma, pasitenkinsime tik pora esminių dalykų: būtent, gen. Raštikio santykiais su respublikos prezidentu Antanu Smetona ir jo (Raštikio) nušalinimu iš kariuomenės vado pareigų. Kaip ir ankstesniuose tomuose, gen. Raštikis nevengia pademonstruoti savo pagarbą ir ištikimybę valstybės prezidentui. Jis, atrodo, nuoširdžiai gailėjosi, kad gen. Kubiliūnas išvėlė į perversmą ir pats jokio perversmo nesirengė daryti. Aplamai, gen. Raštikis labai aiškiai pasisako prieš kariuomenės politikavimą ar jos panaudojimą vienos ar kitos partijos politiniams tikslams.

Bet ar to galima buvo išvengti? Juk ar ne karininkų dėka pats Smetona atėjo į valdžią? Juk krašto apsaugos ministrai visados buvo kariškiai (ir tam Raštikis pritaria), juk kai kuriose vyriausybėse net po keturius generolus buvo ministrais, juk gen. Černius pats buvo ministeris pirmininkas. O ir jauno gen. štabo pulkininko paskyrimas kariuomenės vadu ar nekvepėjo truputį politika ir nepotizmu?

Sutikime, kad pats gen. Raštikis nedalyvavo partinėje politikoje ir nenorėjo, kad kariuomenė į ją būtų įvelta. Bet kaip su tomis pačiomis partijomis, ypač dešiniosiomis? Ar jos nenorėjo pasinaudoti kariuomenės vado populiarumu

ir jo sankirčiais - jeigu ne su pačiu prezidentu - tai aiškiai su kai kuriais vyriausybės nariais? Pagaliau kai pats kariuomenės vadas 1939 m. pabaigoje 'Kardo' žurnale ėmė klausti, kodėl Kauno burmistras gauna didesnę algą už kariuomenės vadą, tai jau buvo tam tikras kišimasis į politiką. Neveltui tas 'Kardo' numeris buvo konfiskuotas. O likimas dar ir taip norėjo, kad tas Kauno burmistras kaip tik buvo pulk. Antanas Merkys, netrukus tapęs ministru pirmininku. Konfliktas tarp kariuomenės vado ir vyriausybės buvo neišvengiamas.

Gen. Raštikis ginčija Aleksandro Merklio - didelės ir gana objektyvios monografijos apie Antaną Smetoną autoriaus - tezes dėl kariuomenės vado politikavimo ir jo santykių su valstybės prezidentu. Tačiau kas sekė ano meto Lietuvos politinį gyvenimą, jautė, kad artėjama prie dilemos: Smetona ar Raštikis. Tokia dilema ypač populiari buvo jaunųjų tautininkų (vadinamųjų jaunaturkių) sluoksniuose. Jie jau paėmė į savo rankas 'Vairą' ir 'Lietuvos Aidą' ir kėsinosi į Tautininkų sąjungos vadovybę. Tuo tarpu jaunesnieji karininkai, šauliai ir opozicinės partijos (pagarsėjusi valstiečių liaudininkų - krikščionių demokratų ašis) daugiau ar mažiau rikiavosi aplink kariuomenės vadą. Nežiūrint vis labiau besitempiančios tarptautinės padėties - o gal kaip tik dėl to - klausimą reikėjo spręsti.

Prisimenu labai gerai, kai 1940 m. vasario pradžioje su kolega Broniu Raila sėdėjome Pažangos rūmų restorane ir (Nukelta į 6 psl.)

Vincas Trumpa (vidury) skaitęs paskaitą apie naujausią gen. St. Raštikio knygą, su Vladu Šimoliūnu ir p. Leškiu.

L. Kanto nuotr.

Zodis tartas supažindinime su Gen. S. Raštikio knyga Los Angeles, 1983.V.1

GEN. S. RAŠTIKIS

(Atkelta iš 5 psl.)

kažką girsnojome, laukdami svarbios žinios iš mūsų Baltųjų rūmų (prezidentūros). Pagaliau apie vidurnaktį pasirodė Tautininkų sąjungos gen. sekretorius Domas Cesevičius ir 'Lietuvos Aido' vyriausias redaktorius Bronius Dirmeikis, krėslėję į sunkius krėslus ir tarė:

— Pagaliau išvertėme.

Mums nebuvo jokių abejonių, kas ką išvertė. Gen. Raštikis buvo išverstas iš kariuomenės vado posto, o jo vietoje pastatytas gen. Vincas Vitkauskas. Jeigu teisingai prisimenu, Smetona dar svyravęs, bet ministeris pirmininkas Merkys labai griežtai reikalavęs Raštikį pašalinti.

Idomu, kad už kelių dienų, vykdamas į Briuselį, kur turėjau būti 'Lietuvos Aido' korespondentas, stabtelėjau Berlyne ir apsilankiau mūsų atstovybėje pas pulk. Kazį Skirpą.

— Kas naujo Kaune? — klausė ministeris.

— Didžiausia naujiena — sakau — tai gen. Raštikio pašalinimas iš kariuomenės vado pareigų.

— O kas jo vietoje?

— Gen. Vitkauskas.

Pulk. Skirpa neslėpė savo pasitenkinimo ir dėl gen. Raštikio pašalinimo, ir dėl gen. Vitkausko paskyrimo.

Dabar visi žinome, kokią vaidmenį gen. Vitkauskas suvaidino Lietuvos sovietizacijoje. Bet kas tada galėjo pramanyti, kas bus už 4-5 mėnesių.

Tai ir yra toji mažos tautos drama, kurioje nemažą vaidmenį suvaidino gen. Raštikis. Labai gerai, kad kai kuriuos tos dramos aspektus jis pavaizdavo savo atsiminimuose. Ateities istorikas bus jam už tai dėkingas.

AR NE PER DIDELIS RIMTUMAS?

Cia prisiminėme ir pulk. Skirpą, nes apie jį gana daug kalba ir gen. Raštikis savo knygoje. Tarp jų yra tam tikro panašumo. Jie abu labai gerai valdo plunksną, kuo ne taip dažnai pasižymi jų luomo žmonės. Jie abu neabejotinai turi vado savybių, tik Skirpa atvirai tas savybes demonstruoja, o gen. Raštikis bando jas prislėpti. Juos jungia dar vienas bruožas: jie abu į viską žiūri nepaprastai rimtai. Ir į save, į savo pareigas tautai ir valstybei. Jau patys knygų pavadinimai tą liudija: 'Kovos dėl Lietuvos', 'Lietuvos likimo keliais', 'Sukilimas Lietuvos suverenumui atstatyti'. Ar ne nuostabu, kad tokiuose didžiuliuose veikaluose — kaip Skirpos 'sukilimas' arba Raštikio 'Lietuvos likimo keliais' — nerasi nei vieno anekdoto? Viskas rimta, viskas lemtinga, viskas labai svarbu. Mes, lietuviai, iš viso per daug rmti. Žinoma, nekalbu čia apie žemaičius. Rodos taip, kad po jų stogais nieko juokingo ir neatsitinka.

Atsimenu, dr. Juozas Pajaujis apie savo kolegą ir bičiulį Skirpą mėgdavo sakyti: — negerai, kai žmogus visiškai neturi humor! Tą ir aš paste bėjau: net ir juokingiausias anekdotas nesukeldavo jame ne tik juoko, bet net geros,

LOS ANGELES LIETUVIAI

Rūta Sakienė

ALT SKYRIAUS SUSIRINKIMAS

Amerikos Lietuvių Tarybos Los Angeles skyriaus metinis susirinkimas įvyko š. m. balandžio 24 d., šv. Kazimiero parapijos patalpose.

Susirinkimą atidarė skyriaus pirmininkas inž. Antanas Mažeika, pakviesdamas į prezidiumą Feliksą Masaitį ir Joną Mockų. Mandatų komisija: Edvinas Balceris, Vladas Pažiūra ir Henrikas Butkus. Susirinkime dalyvavo dvidešimt dvi organizacijos, kurias atstovavo keturiasdešimt keturi balsuotojai. Priėmus susirinkimo darbotvarkę ir skyriaus sekretorei Elenai Gedgaudienei paskaičius praėjusio susirinkimo protokolą, pirm. A. Mažeika paskaitė metų veiklos pranešimą, iš kurio paaiškėjo:

Pereitais metais, rotacijos būdu, inž. A. Mažeika ėjo Pabaltijos Komiteto pirmininko pareigas ir šiemet perdavė jas estui Bernard Nurmsen. Pavergtų Tautų Komitete lietuvius atstovavo inž. A. Mažeika ir Rimvydas Paškauskas.

Suruoštas Tragiškųjų Birželio įvykių minėjimas, kurio proga buvo iš Los Angeles apskrities valdybos išrūpinta proklamacija, skelbianti Baltų Dieną. Tai pirma tokio pobūdžio proklamacija. Sekantį tokį minėjimą, kuris įvyks š. m. birželio 12 d., ruošia estai.

VLIKO valdybos paprašyta, Los Angeles ALTos valdyba sutiko lapkričio

nuoširdžios šypsenos. Gen. Raštikį aš mažiau pažįstu, bet sprendžiant iš jo knygų neatrodo, kad ir jis būtų apdovanojamas didesiu humoro jausmu.

Vienas gen. Raštikio kritikas yra pavadinęs jį 'patriotizmo mokytoju'. Manau, tame yra šiek tiek tiesos. Žinoma, niekas neabejotų paties gen. Raštikio patriotizmu. Tačiau vargu ar kas turi teisę matuoti kito žmogaus patriotizmą, ar ne patriotizmą. Kaip niekas neturi teisės matuoti kito žmogaus nuodėmės, nors dažnai žmogus yra gundomas ir viena ir kitą daryti.

Bijau, kad kai kam gali atrodyti, kad aš čia galbūt per daug kritiškai pasižiūrėjau į gen. Raštikio asmenį ir į jo atsiminimus. Bet tokia jau mano natūra: visados noriu būti atviras ir kiek galima teisingas. O gal čia yra šiek tiek itakos ir mano istorijos mokytojo prof. Karsavino, kuris mus mokydavo, kad istorikas visados turi būti truputį skeptikas. Didelis — sakydavo jis — buvo toks ir toks karalius arba karo vadas, bet ir nemažesnis mergišius. Tikuos, atleis man ir gen. Stasys Raštikis ir šio subuvimo dalyviai, už tą mano skepticizmą ir už tuos kelis bet.

6-7 dienomis Los Angeles mieste suruošti VLIKO seimą. Seimo paruošiamieji darbai ir seimo pravedimas pareikalavo iš visų ALTos valdybos narių daug darbo ir pasišventimo. Už tai iš VLIKO pirmininko dr. Kazio Bobelio ir visos valdybos gautas nuoširdus padėkos laiškas ALTos Los Angeles skyriaus valdybai ir visai Los Angeles lietuvių visuomenei.

Vasario šešioliktos minėjimas įvyko vasario 13-tą dieną. Minėjimas buvo rengiamas drauge su Lietuvių Bendruomenės Vakarų Apygarda ir vietos Tautos Fondo Komitetu. Pagrindinę kalbą pasakė liaudininkų varpininkų veikėjas Jonas Daugėla. Meninę dalį atliko šv. Kazimiero parapijos choras ir solistai, vadovaujami muziko Aloyzo Jurgučio. Gautas sveikinimas iš Kalifornijos gubernatoriaus George Deukmejian. Išsiuntinės rezoliucijos ir pranešimai laikraščiams. Valdybos paprašyti Tomas Mažeika ir Rimvydas Paškauskas Vasario šešioliktos proga pasiuntė straipsnius amerikiečių laikraščiams. Minėjimo metu, Lietuvos vadavimo reikalams surinkta 13,000 dol. aukų.

Dalyvauta estų ir latvių minėjimuose ir šventėse.

Baigdamas pranešimą, skyriaus pirmininkas padėkojo valdybos nariams ir visoms organizacijoms už nuoširdų bendradarbiavimą ir pagalbą visuose darbuose. Iždininkas Ramūnas Bužėnas padarė išsamų kasos stovio pranešimą, pagal kurį kasoje šiuo metu yra virš 5000 dol. Revizijos Komisijos pranešime Algis Raulinaitis išdėtininko duomenis patvirtino ir pridėjo, kad kasos knygos vedamos tvarkingai.

Pereitų metų protokolai ir visi pranešimai priimti su pagyrimu ir padėka.

Sekė valdybos rinkimai. Skyriaus pirm. A. Mažeikai pranešus, kad jis iš visų valdybos narių yra gavęs sutikimą kandidatuoti sekančiai kadencijai, buvo pasiūlyta ir pritarta už visą sąstatą balsuoti en bloc, kas ir buvo rankų pakėlimu padaryta. Rezultate — 39 balsavo už, 5 (valdybos nariai) susilaikė. Revizijos komisija perrinkta tuo pačiu būdu ir tais pačiais rezultatais — susilaikė tik patys revizijos komisijos nariai. Taigi, naujai kadencijai perrinktos ALTos Los Angeles skyriaus valdybos sudėtis yra sekanti: pirmininkas inž. Antanas Mažeika, vicepirmininkai Antanas Skirius ir Rimvydas Paškauskas, sekretoriai Elena Gedgaudienė ir Ar-

noldas Kungys, iždininkas Ramūnas Bužėnas ir išdėsininkas Simas Kvečas. Rev. Komisiją sudaro: Edvinas Balceris, Vladas Pažiūra ir Algis Raulinaitis.

Paskutinėje susirinkimo dalyje buvo statomi klausimai ir diskutuojami einamieji reikalai. Svarstytas aukų rinkimo būdas Vasario 16-tos proga ir to pasėkos, aptartas programos pranešėjų reikalas. Iškeltas Lietuvos Atstovybės Rūmų remonto užbaigimo reikalas ir aptarti būdai bei duoti pasiūlymai, kaip būtų galima vėl tam reikalui sukelti didesnę sumą pinigų. Paliestas kaltinamųjų dėl bendradarbiavimo su vokiečių okupantu reikalas, padaryti tuo klausimu trumpi pranešimai ir duoti pasiūlymai dėl tolimesnės eigos bei laikysenos. Pagaliau ir šis labai svarbus ir jautrus mūsų visų reikalas paliktas, kaip ir ankstyvesnieji, — dėl Vasario šešioliktos minėjimo ir paramos Atstovybės Rūmams — savo nuožiūra tvarkyti ALTos valdybai. Vien iš to matyti, kokią didelį pasitikėjimą losangeliečiai ALTos veikėjai yra užsitarnavę vietos lietuvių tarpe.

VILIUS BRAŽENAS — LOS ANGELES MIESTE

Vilius Bražėnas priklauso "John Birch Society" organizacijai. Ši organizacija, per "American Opinion Speakers Bureau" kviečia jį kalbėti įvairiuose Amerikos miestuose. Š. m. gegužės 9-26 d. Vilius Bražėnas kalbės Kalifornijos miestuose. San Diego, San Francisco, Los Angeles ir jų apylinkių miestuose. Tose vietovėse jis tikisi publikuoti pamatyti ir savo tautie-

čius. Baigęs šį savo paskaitų ciklą mielai sutiko susitikti su lietuviais ir pasidalinti aktualiais Lietuvos bylą liečiančiais JAV politikos ir mūsų veiklos klausimais.

Š. m. gegužės mėn. 29 d. Los Angeles Juozo Daumanto šaulių kuopa rengia Lietuvos partizanų pagerbimo minėjimą. Šio minėjimo programos dalyje kalbės Vilius Bražėnas, pagerbęs Lietuvos partizanus, supažindins su šių dienų Lietuvos bylą liečiančiais JAV politikos ir mūsų veiklos klausimais.

Nuo 1977 metų Vilius Bražėnas jau buvo kvieistas kalbėti visose JAV valstijose net po du kartus. Tad nenostabu, kad Kalifornijoje irgi jau sekantį kartą. Jo paskaitų, gal tiksliau — kalbų, temos buvo "Stop Financing Slavery", "Signpost to Tyranny", "Detente With Monsters", gi dabar — "Stop Building Communist Missiles".

Vilius Bražėnas yra senas skautas ir savo jaunystės metais yra daug stovyklavęs. Tad ir čia JAV jau yra skaitęs paskaitas jaunimui net aštuoniose John Birch Society ruošiamose vasaros stovyklose nuo Pacifiko iki Atlanto pakraščio. Šią vasarą Bražėno laukiančios dar 3 stovyklos, trunkančios po savaitę: Texase, Kalifornijoje ir Georgijoje. Tai politinio parengimo stovyklos nariams ir ne nariams, nuo 14 iki 22 metų jaunuoliams ir jaunuolėms.

Malonu ši didį lietuvių patriotą Vilių Bražėną bus susitikti Los Angeles lietuvių tarpe ir išgirsti įdomią ir reikšmingą paskaitą.

(am)

"Amber Holidays"

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

Birželio 15	— \$1528.00	Rugsėjo 7	— \$1338.00
(su Ryga)		Rugsėjo 19	— \$1143.00
Birželio 22	— \$1338.00	Rugsėjo 26	— \$1110.00
Liepos 13	— \$1528.00	Spalis 5	— \$1229.00
(su Ryga)		(su Ryga)	
Liepos 20	— \$1338.00		
Rugpjūčio 3	— \$1338.00	Gruodžio 26	— \$1175.00
Rugpjūčio 17	— \$1528.00	(su Ryga)	
(su Ryga)			

Registracijos, informacijos reikalu
SKAMBINKITE

1-800-722-1300 (TOLL FREE)

Massachusetts ir Kanadoje 1-617-268-8764

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

[staigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES.

PRO MĖLYNUS AKINIUS

REDAGUOJA OKULISTŲ KOLEGIJA

NAUJŲ IDĖJŲ BEIEŠKANT

Turbūt visiems ne kartą teko girdėti skundų, kad mes savo veikloje tik garsiai trepename toje pačioje vietoje, gromuluojame patys savo liežvį ir — nė žingsnio į priekį. Atseit, veikėjų pagraudėjimai vis tokie pat kaip ir pernai, knygos — tie patys piešmenavimo atsiminimai, o dailininkų paveiksluose — tos pačios Lietuvoje paliktos rugelių gubos, kurias jau seniai reikėjo suvežti į kluoną, iškulti ir išsikepti šviežios duonos. Vadinasi, net ir premijų pinigais lesinami, neišperime jokios naujos idėjos iš neužversto kiaušinio.

O iš tikrųjų — klystame! Naujų idėjų esama, tik mūsų spauda kažkodėl jas nuo visuomenės slepia ir neleidžia net prasižioti tikrai genialioms galvoms. Mat, viską į krepšį, kas tik nesutinka su redaktoriaus nuomone! O va, pasirausę išmestų popierių kupetoje, šį kartą net patys nustebome, kokių dulkėmis uždengtų aukso minčių ten radome.

Pavyzdžiui, vienas narsus pensininkas jau nuo amžiaus pageltusiame popieriuje rašo, kad okup.

Lietuvą išvaduoti labai lengva. Esą — "tik surinkime didžiulį šaulių būrį, apsupkime Niujorke Jungtinių Tautų rūmus, ir nė žingsnio atgal, kol jos nepaskelbs Nepriklausomos Lietuvos atstatymo". Žinoma, idėja yra nauja. Tik gaila, kad neparašyta, kas bus, kai dar didesnis policijos būrys apsups tą mūsų narsų būrį ir, lazdom tvodamas per galvas, žengs vis po du žingsnius pirmyn.

Bet kitas, matyt, susipažinęs su "Tyanolio" istorija ar pats būdamas aptiekorius, siūlo dar originialesnį būdą rusams išvaryti iš Lietuvos. Kadangi konvencionaliais ginklais jų įveikti negalime, tai, jo nuomone, — "mūsų pagrindininkai turėtų pabandyti kokiais žiurkių nuodais užtrūcyti vorką. Tai būtų dviguba nauda: Tada iš mūsų krašto ne tik ims bėgti okupantai, bet ir visą Lietuvą nublaivinsime, nes ir mūsų tautiečiai neims nė lašo į burną." Aišku, idėja irgi nauja, bet taip pat su spragom. Juk rusai gali atsivežti švarios degtinės iš Maskvos, o mūsų draugai sūs pijokai vis tiek išskris-

tų aukštiekninki kaip musės.

O štai vienas provincijos idealistinis visuomenės veikėjas redaktoriaus suglamžytame lape jau kelia beveik bepriekaištingą idėją:

"Ponuliai!" rašo jis. "Jūs vis dejuojate, kad seni patriotai miršta, jaunimas nustausta ir baigiasi išeivijos lietuvių. O pažiūrėkite, ką padarė gudrūs Tėvai pranciškonai. Kadangi lietuviai į jų ordiną nestoja, tai prisirinko vietnamiečių, portorikiečių ir juodukų, moko juos lietuvių kalbos, įkvepia lietuvišką patriotizmą, visi drauge giedo 'Lietuva, tėvyne mūsų', ir dar po metų jie skelbs krikščionybę ir lietuvių mūsų anūkams. O ar negalėtume mes tokių pat prigrūsti pilnas lituanistines mokyklas ir Vasario 16-sios gimnaziją? Jūs pamatytumėte, kiek iš jų ilgiausiai ateičiai išaugtų net Vliko, Alto, Bendruomenės, o gal ir reorganizuotų pirmininkų."

Na, tikrai vertėtų tokiame sumanymui pritarti, o redaktorių visą idėją išmetę į šiukšlyną...

PANEIGDAMI MAŽĄ GANDĄ, PATVIRTINO DIDŽIĄ TEISYBĘ

Komunistinė "Viltis" Nr. 6, labai įtikinamai paneigė čia pasklidusį gandą, kad valdžios nemalonėn patekęs disidentas Liutauras Kazakevičius yra žinomo tarybinio žurnalisto Vytauto Kazakevičiaus sūnus. Paaiškėjo, kad Vyt. Kazakevičius jokio sūnaus neturi,

KAPEIKOS ŠLOVEI

A. G.

Sakot: šitaip gyventi nesveika,
Ir užbaigsi amžėlį prastai,
Jei paguldę į delną kapeiką,
Į ją vieną žiūri ir mąstai.

O ar žinot, kiek daugelį ji matė,
Ta velniukštė, pavirtus naugė?
Net ir žmogų, tą viešpatį patį,
Nusipirko su siela drauge!

Ją pasaulis kaip zuikį medžioja
Nuo seniausių prabočių kartų
Ir prarijo dar gyvą apžiojęs,
Pavadintą kadaise litu.

Fariziejai pro burną dvilūpę
Ją prakeikia su turčių tarba,
O iš vargšo kapeiką išlupe,
Apsiskelbia tėvynei dirbą.

Kapeikėlė po akmeniu sostų,
Po sėdynėm veikėjų kėdės.
Kunigėliai paspjaudę paglosto,
Už ją žada: Dievulis padės.

Ir mergelė ten Laisvės alėjoj
Šildė širdį kaip vyno gaiva.
Už kapeiką trumpai temylėjo,
O ir šiandien krūtinėj gyva...

o tik dvi dukteris.

Kadangi tame stripsnyje visos žinios apie V. Kazakevičiaus šeimą yra tikros, tai nekelia jokių abejonių ir tą gandą paneigianti argumentacija, kuria tvirtinama, kad jeigu tokį kenksmingą sūnų būtų turėjęs, tai —

"...praeitais metais visoje Lietuvoje nebūtų buvęs plačiai pažymėtas V. Kazakevičiaus 50-tas gimtadienis, vargiai jis dirbtų atsakingą žurnalisto darbą "Vagoje", mažai kas kreiptų dėmesį į jo straipsnius apie emigracijos lietuvių."

Vadinasi, štai kaip tarybinėje santvarkoje visiškai nekaltas tėvas galėtų nukentėti dėl savo sūnaus politinių veiksmų! Juk tie keikiamieji "buržuaziniai nacionalistai" jau seniai aiškina, kad dėl nukrypimų nuo partijos linijos Sovietijoje tėvai baudžiami už vaikus, vaikai už tėvus ir kitus gimines. Ir čia patys komunistai pirmą kartą tai net raštu patvirtino.

LIETUVOJE LABAI PADIDĖJO VELNIŲ SKAIČIUS

Tarybiniam režimui prievarta vejant iš Lietuvos Dievą, labai padidėjo velnių skaičius, nes jie skubiai užima partijos vadų širdyse likusią tuščią vietą.

Tarybinės spaudos informacijomis, "buržuaziniais laikais" Lietuvoje buvo tik 260 velnių, kurie sutilpo į vieną dail. A. Žmuidzinavičiaus maišą. 1966 tarybiniais metais jiems jau buvo

paskirti du ankėti kambariai, o dabar — toms mūsų piktosioms dvaselėms pašvęstos net trys erdvios salės. Šiuo metu Tarybinėje Lietuvoje velnių jau yra apie tūkstantis, ir jų skaičius dar didėja, nes, toms pat žinomis, — "į Lietuvą velniukai siunčiami beveik iš visų tarybinių respublikų."

PAPILDYMAI PRIE JUOZO KELIUOČIO TARYBINIO NEKROLOGO

1983. III. 25 Vilniuje mirus įžymiam nepriklausomybės laikų kultūrininkui Juozui Keliuočiui, poetas E. Matuzevičius "Literatūroje ir mene" tarp kitko rašo:

"Jo gyvenimo kelyje būta sudėtingų kryžkelių, išbandymų, dramatiškų lūžių, kai istorinių revoliucinių įvykių akivaizdoje teko daug ką permąstyti, naujai suvokti ir pasverti."

Šias bendrybes mes turime paaiškinti paties velionio suteiktomis žiniomis, kad tos sudėtingos kryžkelės buvo vežamam iš vieno Sibiro gulago į kitą, lageriuose teko išbandyti šaltį, badą, ligas ir tarybinių utėlių kolektyvo darbštumą, transporte vienas kriminalistas išdegino akį, paskyrimo vietoje kitas naktį taikstėsi papjauti, o grįžęs į tėvynę, Palangoje miegojo po tarybinio pono vilos laiptais, ten apmąstė savo likimą ir suvokė jį tardžiusio NKVD generolo Al. Guzevičiaus galybę.

(Nukelta)

Mistinis įkvepimas

Mūsų jaunųjų modernistų poezijoje vis garsiau skamba tarsi kokio transcendentinio pasaulio kalba, ir jai suprasti skaitytojui reikia jau specialaus rebusologijos mokslo... (Ištrauka iš naujos knygos paminėjimo).

Pro mėlynus akinius...

(Atkelta iš 7 psl.)

TAURI LIETUVAITĖ

Viena tauri lietuvaite, seniau buvusi labai neturtiną, o dabar labai turtingą, prašydama neskelbti pavardės, mums rašo:

"Daugelis mūsų lietuvių, kvailai vaikydamosios laimę, dėl materialinės naudos paskubom išteka net už visokių svetimtaučių gyvenaščių, kurie ne tik per anksti nublėsina mūsų mergautines godas, bet, galima sakyti, arklio kojom sutrypia ir liaudies dainelėmis apdainuotą mūsų sesučių rūtų darželį. O kiek yra puikių lietuvių, pelniusių ir nusipelnusių vyresnio amžiaus pensininkų, kurie, neturėdami giminių, svetimiems išbarsto savo stambius išteklius ir paskutines dienas baigia senelių namuose. Jų likimas mane taip sugraudino, kad vieną naktį iš sielvartingos užuojautos gimė net išgaininga idėja...

Ir va, per porą metų jau net ketvirtam savo seneliui vyrui užspaudžia laimę spindinčias akis. Visi jie buvo tarp 80 ir 85 metų ir, tik į mane žiūrėdami, neprarado gyvenimo džiaugsmo ir žmogaus vertės. Be to, jie padarė ir mane nepaprastai laimingą, nes išlikau tokia pat, kaip ir prieš ištekdama už pirmojo. O dabar, atlikus kilnią pareigą, mano ateitis bus tokia, kokios tik užsimanysiu... Taigi pagalvokite ir kitos mūsų sesutės!"

Šiapus ir anapus Pirenėjų

Henrikas Stasas (25)

Ypač ispanų menas čia vyrauja ir todėl šis muziejus daugelio yra vadinamas ispanų siela. Jei kas tikrai norėtų pilnai pažinti ispanų kūrybinę meno dvasią, patartina aplankyti Prado muziejų. Viskas, kas ispanams buvo šventa ir svarbu, čia išreikšta spalvose, kuriose atsispindi ispanų tikėjimas, fanatizmas ir vizija.

Esu jau minėjęs, kad ispanų dailininkai 16 amžiuje išsilaisvinę iš itališko stiliaus sukūrė savitą, ispanišką mokyklą. Pradžią šiam savarankiškumui davė iš Kretos atkeltieji ir Itaijoje mokėsis El Greco. Jo gyvenamam šimtmečiui vėliau iškilo ir visa eilė kitų dailininkų - kaip Ribera, Zurbaran, Murillo, Velasquez - kurie jau kūrė El Greco itakoje ir ispanišką mokyklą stiliume.

Ižengus į Prado muziejų pirmiausiai čia ir susiduri su El Greco. Tačiau čia yra tik 33 kūriniai, kiti - Toledo, Madrido kituose muziejuose, karališkuose rūmuose ir Escoriale. Vienu laiku El Greco buvo tiesiog aistringai ispanų pamėgtas. Dailininkas Ignacio Zuloaga net iš Paryžiaus keliavo į Toledo, kad iš arti pamatytų ir išgyventų El Greco kūrinį "Grafo Orgazo laidotuves". Atvykęs rado Sv. Tomo bažnyčią užrakintą. Jis prisikėlė zakratijoną ir maldavo, kad tasai atrakintų bažnyčią. Atrakinus, dailininkas suklupo prie paveiklo ir nenuleisdamas nuo jo akių meldėsi ištisą dieną. Ne vien ispanai pamilo El Greco. Vokiečių ekspresionistai ir surrealistai laikė jį net savo globėju. O kiek veikalų prirašyta apie El Greco!

Prado muziejuje teko matyti eilę jo portretų ir dalį bažnytinio meno. Visi kūriniai nepaprastai gilios ekspresijos, labai turtingi spalvomis ir dinamiški. Nors jis ir ilgesnė savo gyvenimo dalį kvėpavo ispanišku oru, jo mistika vistic labai artima bizantiniam pasauliui ir nuo vakarų gerokai skiriasi savo tematika ir išraiška. Bažnytniniame mene taip

pat labai vykusiai jis sujungė ispanų ir bizantinės dailės elementus. Apie kitus jo meno bruožus esu jau minėjęs savo išpūdžiuos iš Toledo, tad čia nekartosiu.

Kitoj salėj susipažinome su to paties šimtmečio meno galiūnu Rodriguez de Silva Velasquez. Velasquez yra buvęs karaliaus rūmų tapytojas ir kartu intymus jo draugas. Todėl jo kūryba gana suvaržyta temų atžvilgiu, nes tapė daugiausia pagal karaliaus užsakymą, ypač karališkos šeimos portretus, o tik laisvalaikiu mėgiamus siužetus. 1649 metais karalius pasiuntė Velasquez į Italiją, kad nupirktų ispanų meno akademiškai tapybos ir skulptūros kūrinių. Čia jis nupirko nemažą Titiano, Tintoretto ir Veronese darbų, tik kažkodėl ignoravo Rafaelį ir jo nemėgo. Vatikanas sutiko Velasquez su pontifikaška pompa ir tuoj paprašė jo nutapyti popiežiaus Innocento X portretą. Nutapęs portretą, jis buvo popiežiaus apdovanotas auksiniu medaliu.

Velasquez, būdamas konservatyvus, paliko visą laiką ištikimas ispanų tradicijoms. Todėl sakoma, kad geriausi šaltiniai pažinti ispanų būdą yra Servates Don Kichotas ir Velasquez tapyba. Prado muziejuje yra apie 50 šio dailininko tapybos darbų. Daugiausia portretai ir mitologiniai bei istoriniai siužetai. Gal vienas charakteringesnių jo darbų, kurį čia teko matyti, yra grupinis siužetas, kur karalaitė Margarita žaidžia su palydovėmis. Čia vaizduojamas momentas iš dailininko studijos, kur šioje grupėje ir pats dailininkas yra, bei jo atvaizdas atsispindi dar ir veidrodyje. Siuo darbu dailininkas logiškai sprendžia šviesos ir šešėlių santykį. Scena labai natūrali, gyvenimiška, tačiau labai koncentruota. Šviesa, atrodo, čia buvo pagrindinė autoriaus akiai tema. Velasquez šandien laikomas impresionistu.

Visų Prado muziejuje sutelktų meno turtų ir juos atstovaujančių dailininkų nebūtų įmanom išvardinti ar aprašyti, nes čia sutelkta virš 3,000 tapybos darbų ir 400 skulptūrų. Visų čia, žinoma, ir neteko matyti, nes tam reikėtų daug laiko pašvesti.

Norėčiau bent trumpai dar paminėti kitą žymų ispanų dailininką, kurio darbų čia daugiausia sutelkta. Tai Francisco Jose De Goya, kuris gyveno visu šimtmečiu vėliau Velasquez. Goya taip pat buvo karaliaus rūmų tapytojas, tačiau jis, negalėdamas pakeisti rūmų atmosferos iš karališkos šeimos pasitraukė. Jis mėgo daugiau bendrauti su literatais ir kitais to meto intelektualais. Labai įdomavosi naujomis idėjomis, kurios tuo metu sklido Ispanijoje iš anapus Pirenėjų. Vieną jo žymesnių darbų čia teko matyti, tai "1808 m. gegužės 3 d. egzekucija". Goya labai sunkiai išgyveno prancūzų okupaciją, o ypač Marato karių kerštą sušaudant ispanų partizanus.

Šią žiaurią egzekucijos temą jis ir įamžino savo kūrinys labai realistiniame stiliuje ir tamsių spalvų fone. Paveiksle vaizduojama nakties scena, kur sušaudomi ispanų partizanai: vieni jų šaukia iškėlę rankas, kiti užsidengę veidus, o treči guli ant žemės pasrūvę kraujuose.

Salia tapybos Goya yra padaręs daug eskizų gobelenams ir grafikos darbų. Be to - iliustravęs ir leidęs keletą satyrinių žurnalų, kuriuose kėlė valdovų nedorybes. Tad, iš gyvenęs visas skriaudas ir nesulaukęs pragiedrulių savo krašte, jis persikėlė į kitą Pirenėjų pusę - į Prancūzijos Bordeaux miestą, kur ir mirė.

Paminėjau keletą ispanų tapytojų, su kurių darbais susipažinau Prado muziejuje.

Tarp šių didelių ispanų meistrų, taip pat garbingą vietą Prado muziejuje rado Albrecht Duerer, kurio darbams čia skirta visa salė, Titianas, Rubensas ir kiti. Be to - didelis rinkinys Heronymus Boch baisios vizijos ir kledėjimų fantazijos. Jo tapybos darbais - "Pagundų sodu" ir "Sv. Antano gundymais" - ypač labai žavėjosi sunkiai sergantis karalius Pilypas II, kurie atitiko jo paties neramiai sielai.

Iš meno šventovės išeini lyg apsvaigęs. Tačiau skaidrus Madrido oras, ir saldus gėlių kvapas, kuris čia sklinda iš netolimo botanikos sodo, greitai atgaivina.

Sėdome į autobusą ir vykome į karaliaus rūmus, kurie čia yra gražiam Madrido kvartale, prie Manzanares upelio kairiojo kranto. Habsburgų laikais čia stovėjęs Alkazaras, kuris 1734 m. sudegė. Su šiuo pastatu kartu sudegė ir daugybė meno turtų, bei svarbių valstybės dokumentų. Po šio netikėto smūgio Madridas lyg ir pabudo iš miego. Europa jau senai spaudė Ispaniją

jungtis į bendrą akademinę pažangą ir kartu dalyvauti mokslo ir meno kūryboje. Šis reikalas dar labiau pribrendo, kada karaliui Pilypui V prireikė statyti naujus rūmus, kurie turėjo būti kartu ir simbolis Ispanijos naujos kultūros. Barokas karaliui atrodė jau pasenęs, todėl pasikvietė iš Italijos jaunos talentus su naujomis idėjomis. Ši milžiniška projektą įgyvendinti pavedė italų architektui Juvara, tačiau šis, vos paruošęs planus, atsisaldė ir mirė. Šiuos rūmus, kuriuos čia jau antrą kartą lankau, statė kitas architektas Sachetti. Rūmai buvo baigti 1764 m., jau valdant Karoliui V. Rūmų stilius - italų bernini, tačiau į šį stilių buvo įterpta ir nemaža senojo Alkazaro dvasios. Statybai panaudotas Gvardamos kalnų pilkas marmuras ir kalkakmuo.

I rūmus patekome per platų priekinį įėjimą, kur nemaža patalpa ekskursijoms susirinkti. Čia ir bilietų kasa ir įvairių suvenyrų bei atviručių kioskas. Gavę bilietus, plačiais laiptais sekdami vadovę, lipome į pagrindinį rūmų aukštą. Šie puošnūs laiptai taip pat buvo suprojektuoti architekto Sachetti, tačiau vėliau pakeisti į panašius Casertos rūmų laiptus Italijoje. (Bus daugiau)

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Is God calling you to the religious life? If so, you can fill a great need in serving Christ in others by teaching in elementary schools, C.C.D. classes, adult inquiry classes and in taking care of homeless children and the aged as a School Sister of St. Francis.

For more information write to:
The School Sisters of St. Francis
Sancta Maria Convent
Panhandle, Texas 79068

1983 M.
KELIONĖS
Į LIETUVĄ

17 DIENŲ: LIETUVA, LENKIJA, LATVIJA IR VOKIETIJA

Kellonė 714: liepos 14-30 \$1,799
Kellonė 915: rugsėjo 15 - spalio 1 \$1,699
Lankoma: 6 dienos Vilniuj, 4 Rygoj, 3 Varšuvoj, 1 Frankfurte

15 DIENŲ: LIETUVA, LENKIJA IR VOKIETIJA

Kellonė 818: rugpjūčio 18 - rugsėjo 1 \$1,689
Lankoma: 6 dienos Vilniuj, 4 Varšuvoj, 2 Krokuvoj, 1 Frankfurte

12 DIENŲ: LIETUVA IR RUSIJA

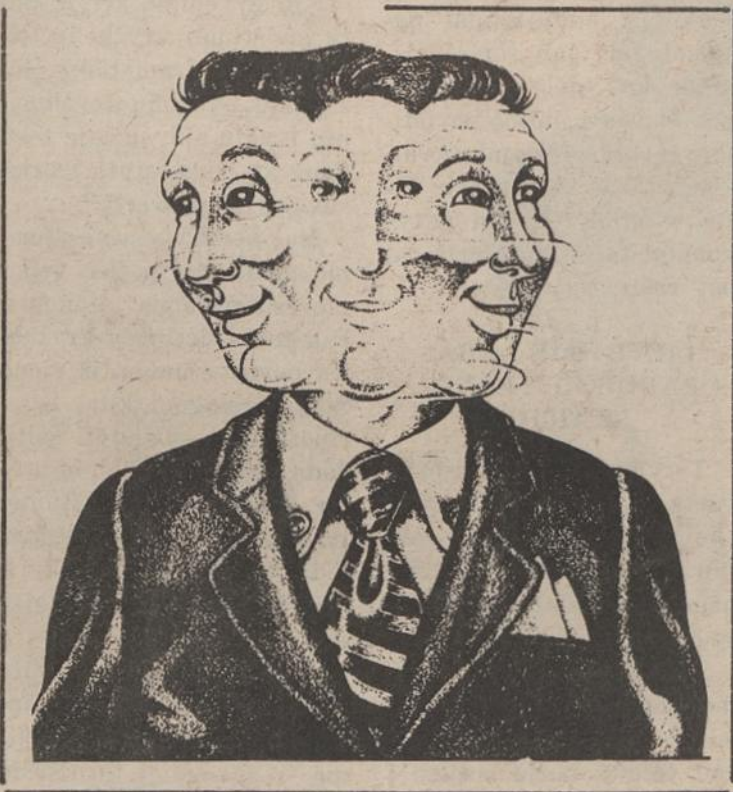
Kellonė 607: birželio 7-18 \$1,569
Kellonė 705: liepos 5-16 \$1,569
Kellonė 809: rugpjūčio 9-20 \$1,569
Kellonė 906: rugsėjo 6-17 \$1,569
Kellonė 104: spalio 4-15 \$1,279
Lankoma: 6 dienos Vilniuj, 3 Leningrade, 2 Maskvoj

12 DIENŲ: LIETUVA, LENKIJA, VOKIETIJA

Kellonė 719: liepos 19-30 \$1,569
Lankoma: 6 dienos Vilniuj, 3 Varšuvoj, 1 Frankfurte

Visi išvykimai iš New Yorko ir Bostono
Daromi giminių iškviatimo dokumentai
Dariaus-Girėno sukaktuvinis kalendorius — \$5.00
Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

BALTIC TOURS
293 Auburn St.
Newton, Mass. 02166
617 965-8080/969-1190

Tarybinis propagandistas jo paties straipsniuose keikiamos buržuazinėje Amerikoje.

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

SMAGUS PRAMOGINĖS MUZIKOS KONCERTAS

Lietuviškoji radijo laida MARGUTIS, vedamas žurnalisto Petro Petručio, pasižymi išradingumu, naujų talentų atradimu ar tolimųjų dainininkų bei muzikų chicagiškei visuomenei pristatymu. Pramoginės muzikos koncertas, įvykęs 1983. V. 8 d. Jaunimo Centre, Chicagoje, nustebino žiūrovus savo neįprastu žanru ir jo atlikimu. Koncertavo solistė Nelė Paltinienė ir jos vyras muzikas Arvydas Paltinas. Abu Paltinai, pasinaudodami Sovietų Sąjungos ir Vakarų Vokietijos šeimų susijungimo programa, praėjusiais metais repatriavo į Vakarų Vokietiją, kur anksčiau jau gyveno Arvydo tėvai. A. Paltinas yra tikras klaipėdietis, ten gimęs, augęs, išsimokslinęs ir sėkmingai vadovavęs "Kopų balsai" ansamblui. Solistė Nelė Paltinienė yra vilnietė, bet dirbdama Klaipėdoje, įsijungė į ansamblį, kaip solistė ir sukūrė šeimą su vadovu Arvydu Paltinu. "Kopų balsai" buvo labai populiarius ir visų mėgiamas ansamblis. Su koncertais apkelioavo daugelį Lietuvos miestų, dalyvavo festivaluose ir skynė laurus.

Pareiškus norą repatriuoti, buvo bandoma atkalbinėti ir net gąsdinti, kad Vakaruose neturėsią sąlygų koncertuoti ir teks duoną pelnytis fabrikuose. Vieną kartą pasiryžę persikelti į Vakarus, savo nusistatymo tvirtai laikėsi, pasiruošę duoną pelnytis bet kokių darbų, kad tik būtų laisvi ir nepriklausomi. Šiuo metu gyvena Manheime, su koncertais lanko lietuvių gyvenvietes ir jau talkininkauja Vasario 16 gimnazijos chorui.

Koncertą pradėjo ir programai vadovavo MARGUTIS vadovas Petras Petrutis. Pasidžiaugę gausiais svečiais, keliais taikliais

bruožais pristatė koncerto atlikėjus ir supažindino su atliksima programa. Ne dažnai mūsų scenose atliekamas panašaus pobūdžio pramoginės muzikos programos. Nelė ir Arvydas Paltinai žiūrovų buvo šiltai sutikti ir užsimezgė nuoširdus ryšys. Solistė Nelė Paltinienė, kaip ir dera tokiam žanrui, ne tik dainavo, bet ir raiškiai palydėjo judesiais, įtraukdama net ir publiką. Programa buvo įvairi ir susidėjo iš įvairių gabalų: pradėjo A. Vanaigaičiu, užgriebė lietuvių ir net čigonų liaudies dainas, lietuvių ir svetimtaučių kompozicijas. Girdėjome B. Gorbulskį, A. Raudonikį, A. Mutakį, Č. Čapliną, K. Bouvens, C. Trent ir kt. Per abu išėjimus padainavo ilgesnius ar trumpesnius 24 gabalus ir keletą bisų. Solistę palydėjo muzikas A. Paltinas elektroniniais vargonais ir kt. instrumentais, pirmoje dalyje truputi per garsiai leistais. Programa užsitęsė nepilnas tris valandas, bet publiką išlaikė pririštą ir apie nuobodulį niekam neleido nė pagalvoti.

Pramoginės muzikos koncertas daugiau patiko jaunimui, kurio, perpildytoje salėje, buvo daug daugiau, kaip klasikiniuose koncertuose. Šiuo koncertu susidomėjimas buvo toks didelis, kad visi bilietai buvo išparduoti iš anksto, pristatyta papildomos eilės kėdžių ir dar buvo stovinčių. Nedažnai ši salė mato tiek žmonių.

Po pirmos programos dalies, Arvydas Paltinas prabilo į publiką, kviesdamas remti Vasario 16 lietuvių gimnaziją ir leisti savo vaikus, kad geriau pramokytų lietuvių kalbos ir padėtų jai išsilaikyti. Po programos padėjo už šiltą priėmimą ir taip gausų atsilankymą. Tokios didelės salės vien lietuviams pripildymas, palikęs neužmirštamą įspūdį.

Nelė ir Arvydas Paltinai (vidury) po sėkmingo koncerto dalinasi įspūdžiais su L. Narbučiu ir koncerto rengėju Petru Petručiu.

Po programos, rengėjai įteikė solistei porą gėlių puokščių, o muzikui priseigė gvazdiką. Publika juos pagerbė triukšmingomis kaktėmis, valiavimais ir atsisojimu.

Programos vedėjas Petras Petrutis sužibėjo, kaip talentingas pranešėjas ir sąmojingas progų išnaudotojas. Į koncertą atsilankė gen. konsulė Juzė Daužvardienė, Toronto radijo laidų vedėjas Jonas Simanavičius ir Detroito — Algis Zaprackas, kurie Paltinus yra pakvietę duoti koncertus jų vietovių lietuviams. Publika jau buvo pasiilgusi panašaus pobūdžio muzikos koncertų, todėl taip šiltai ir jautriai reagavo ir gausiai atsilankė. Padėka MARGUTIS.

Gegužės 28 d., šeštadienį, Paltinai koncertuos Clevelande, o gegužės 29 d., sekmadienį, 4 val. p. p. visuomenei pageidaujant, duos antrą koncertą Jaunimo Centre, Chicagoje.

Beje, Margutį ištiko nesėkmė, ankstesnė radijo stotis atsakė turėta laiką ir, šiaip taip suradus naują stotį, teko persitvarkyti ir pasitenkinti ilgųjų bangų laida. Dabar (nuo IV. 25 d.) Margutis girdimas iš WCEV stoties 1450 AM banga, 9-10 val. vak. 5 darbo dienas savaitėje.

AIDO KONCERTAS

Jaunimo Centro ruošiamas pavasarinis koncertas įvyks gegužės 22 d. Jaunimo Centro didž. salėje. Programą atliks solistė Rūta Pakštaitė ir Toronto vyrų choras AIDAS.

Visi kviečiami dalyvauti ir paremti Jaunimo Centro veiklą. Bilietai gaunami Vaznelių prekyboje ir Jaunimo Centre. Po koncerto vaisės kavinėje.

II P. L. DIENOS

Į antrųjų PL Dienų renginius bilietai dar yra ir prašoma juos įsigyti iš anksto. Ypatingai greitai bilietai mažėja į operą, dainų šventę, pabaigtuvių pokylį ir kitus. Visi bilietai gaunami Vaznelių prekyboje: 2501 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629, tel. 312-471-1424.

• VI-je JAV ir Kanados Lietuvių Dainų šventėje dalyvaus 34 suaugusiųjų ir 11 jaunimo — lituanistinių mokyklų ansamblių chorai. Dainų šventės ruošimo komitetą sudaro: Vaclovas Momkus — pirm., Sofija Džiugienė ir Algis Modestas — vicepirmininkai, Jonė Bobinienė — sekretorė, Dalia Dundzilienė — izdininkė. Muzikinei komisijai vadovauja Vaclovas Verikaitis, Faustas Strolia ir Emilija Sakadolskienė, re-

gistracijos — Joana Krutuliene, šventės bilietai — Genė Rimkienė, dailės — Vladas Vijeikis, šventės leidinio — Danutė Bindokienė, gaidų paruošimo — Kazys Skaistgirys, garsų sistemos — Vytautas Jasinevičius ir vidaus tvarkos — Jonas Žukauskas.

Dainų šventėje mišriam chorui diriguos Jonas Govėdas, Aloyzas Jurgutis ir Vaclovas Verikaitis, moterų chorui — Dalia Viskontienė, vyrų chorui — Alfonsas Gečas, jaunių chorui — Faustas Strolia, liaudies instrumentams — Emilija Sakadolskienė, chorui ir tautiniam šokiams — Algis Modestas.

• Visi vaikai kurie mokėsi smuikuoti ar skambinti pianinu pagal Suzuki metodą, prašomi kreiptis į A. Vygantienę, 915 Forest Glen East, Winnetka, Ill. 60093. Tel. (312) 446-5392.

• Vaikų karnavalas, kurio pelnas skiriamas Dainavos stovyklavietei, įvyks birželio 26 d. nuo 12 val. iki 6 val. vak. Ateitininkų namuose, Lemonte. Bus įdomi programa. Visi kviečiami.

• Lietuvių mugė bus II-jų Pasaulio Lietuvių Dienų metu, birželio 25 d., šeštadienį, 69-toje gatvėje, Lietuvių plazoje.

LIETUVIŲ FONDO FEDERALINIS KREDITO KOOPERATYVAS

KASOS VALANDOS:

Marquette Parke:

2422 W. Marquette Rd.
Chicago, Ill. 60629
Telef. 737-2110

Treč. 12:00—6:00

Šešt. 10:00—12:00

CICERO:

1445 So. 50th Avenue
Cicero, Ill. 60650
Telef. 656-2201

Ketv. 3:00—6:00

Šešt. 10:00—12:00

Burr Ridge (prie Lemonto):

475 Frontage Road
Burr Ridge, Ill. 60521
Telef. 887-0757

Ketv. 1:00—6:00

MOKA:

Aukščiausias palūkanas taupomųjų sąskaitų — 8%, Bankai ir Savings & Loans moka 5 1/4 iki 5 1/2%.

SKOLINA:

Tik savo nariams, žymiai geresnėmis sąlygomis negu bankai ir kitos finansinės institucijos.

**KIEKVIENA SĄSKAITA
— APDRAUSTA IKI \$100,000.

Respublikonų bankete: Dirvos bendradarbis A. Juodvalkis, A. Milūnas — federacijos pirmininkas, senatorius Charles H. Percy, Valdas Adamkus — EPA regiono administratorius ir Pat Trowbridge (Juzelis) Du Page apskrities komisijonierė.

P. Malėtos nuotr.

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

DLOC SUSIRINKIMAS

Detroito Lietuvių organizacijų centro susirinkimas įvyko gegužės 7 d. šv. Antano parapijos mokyklos klasėje. Susirinkimą pravedė dr. Algis Barauskas, sekretoriavo dr. Saulius Šimoliūnas. Susirinkime dalyvavo 18 organizacijų 22 atstovai.

Pirmininkui adv. Raymondui Sakiui negalintį susirinkimą atvykti, jo veiklos pranešimą perskaitė sekretorius Saulius Šimoliūnas. Finansų sekretoriaus Petro Bliūdžiaus pranešimas pateiktas raštu. Revizijos komisijos pranešimą padarė Vincas Tamošiūnas. Pranešimai išdiskutuoti ir priimti.

Antano Sukauskio į DLOC valdybą buvo pasiūlyti žemiau pažymėti asmenys, vienbalsiai buvo patvirtinti: pirmininku dr. Algis Barauskas, vicepirmininkais — inž. Bernardas Brizgys, dr. Stefanija Miškinienė, Eugenija Bulotienė, adv. Raymondas Sakis, dr. Saulius Šimoliūnas, Antanas Norus, Česys ir Stasys Šadeikos. Reikalų vedėju — Antanas Sukauskas, sekretorium — Stasys Šimoliūnas, protokolo sekretorium — Romas Macionis, Finansų sekretorium — Petras Bliūdžius, išdininku — Antanas Vaitėnas, kultūriniais reikalais — Algirdas Vaitiekaitis, Spaudai — Antanas Grinius, valdybos nariai: adv. Algirdas Ambrose, Gražina Vaškelytė ir Milda Skorupskienė.

Į Revizijos komisiją: Vincas Tamošiūnas, Edvardas Milkauskas ir Petras Januška — nariai ir Vytautas Ogilvis — kandidatu.

NELĖS IR ALVYDO PALTINIŲ KONCERTAS

Gegužės 22 d. 8 val. vak. Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros centre įvyks pramoginės muzikos koncertas, kuriame programą atliks buvęs Klaipėdos "Kopų balsai" ansamblio vadovas ir dirigentas muz. Arvydas Paltinas ir jo žmona solistė Nelė Paltinienė. Jie 1982 m. atvyko į Vokietiją ir apsigyveno Manneime. Talkininkauja Vasario 16 gimnazijai.

Rengia Lietuvių Melodijų radijo valandėlės bendradarbiai.

PILĖNŲ STOVYKLOS ATIDARYMAS

Švyturio kuopos stovyklos "Pilėnai" vasaros sezono atidarymas įvyks šeštadienį, gegužės 28 d. Bus lietuviškas skanus maistas, įvairūs gėrimai ir gausios dovanos. Vartai bus atidaryti nuo pat ryto. Visi kviečiami ir laukiami.

VIENERI METAI BE KUN. DOMININKO LENGVINO

Gegužės 22 d. sueina vieneri metai kai atsiskyrė iš mūsų tarpo šv. Kazimiero lietuvių parapijos, Windsore, Kanadoje, klebonas kun. Domininkas Lengvinas. Nors jis ir buvo Windsore esančios lietuvių parapijos klebonas, bet buvo dažnas Detroito svečias. Jis talkininkavo Detroito lietuvių parapijų kunigams, dalyvavo lietuvių visuomeninėje veikloje, lankė beveik visus renginius ir priklausė net keletai organizacijų — buvo narys: ALT S-gos Detroito skyriaus, Dariaus-Girėno klubo, Lietuvių namų draugijos ir kitų. Rė-

Kun. D. Lengvinas

mė skautus. Buvo draugiškas, mylėjo žmones, su visais gražiai sugyveno ir visur tiko. Nors jo parapija ir nedidelė buvo, bet jis niekam nesiskundė ir gražiai ją tvarkė.

Kun. Domininkas Lengvinas gimė 1914 m. liepos 13 d. Girininkų km., Gargždų valč., Kretingos apskr., žemaitijoje. Mokėsi švėkš-

nos Saulės gimnazijoje ir Telšių kunigų seminarijoje, kurią baigė 1940 m. gegužės 23 d. Kunigo šventinimus jam suteikė vysk. Justinas Staugaitis, o pirmasis šv. Mišias atlikė 1940 m. birželio 30 d. švėkšnos bažnyčioje. Lietuvoje neilgai jam teko dirbti pastoracinį darbą. Karo audrų išblokštas 1944 m. atvyko į Vokietiją ir apsigyveno Rebendorfe ir ten buvo kapeleonu. 1950 m. atvyko į Ameriką ir apsigyveno Chicagoje. Iš Chicagos persikėlė į Michigano valstiją ir 11 metų dirbo amerikiečių parapijose.

1962 m. Londono, Kanadoje, vyskupo kviečiamas atvyko į Kanadą ir buvo paskirtas šv. Kazimiero lietuvių parapijos Windsore klebonu ir tas pareigas ėjo iki mirties t. y. 1982 m. gegužės 22 d.

Šv. Mišios už velionio sie-

lą aukojamos gegužės 22 d. 1 val. šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje, 808 Marion St., Windsore, ir po mišių bus pašventintas ant velionio kapo paminklas šv. Alfonso kapinėse. Užkandžiai dalyvavusiems parapijos salėje.

ALUMINUM DIE CAST SUPERVISOR

Major manufacturing company seeks experienced aluminum die casting supervisor with proven supervisory skills and at least 10 yrs. experience in aluminum die casting. Experience on 800-1000 ton machines a plus. Excellent salary commensurate with your experience and ability. Fine comprehensive benefit program. Strongsville area. For appt. call Steve Pavelschak at 216-225-9127.

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

to work & live in a small congenial community & 122 bed acute care nursing facility. NEEDED: 2 RN's with ICU/ER experience, 1 RN with skilled nursing experience & 1 RN with med/surg. experience. Apply to: SOUTHEAST ARIZONA MEDICAL CENTER, Rural Route 1, Box 30, Douglas, Arizona 85607 602-364-7931. EOE (13-22)

Užjūrinis paskambinimas leidžia jums girdėti jų šypseną.

Kažkaip Italija neatrodo taip toli kada jūs skambinate.	Rate levels		10 mins.	Hours
	EUROPE Including tax			
Yra taip gera vėl girdėti jų balsus, beveik lyg būtumėte kartu su jais.	Standard	\$14.77		7am-1pm
\$8.88 už 10 minučių yra žema kaina Italijai ir daugumai kraštų Europoje, kada jūs patys išsukate numerį naktį nuo 6 val. vak. iki 7 val. ryto.	Discount	11.10		1pm-6pm
	Economy	8.88		6pm-7am

Jeigu jūs turėtumėte klausimų dėl užjūrio skambinimų, išsukit nemokamai numerį 1 800 874-4000. Mes atsakysime į visus jūsų klausimus ir pasakysime kaip lengva išsukti tarptautiniam skambinimui.

Ohio Bell

Reginos Ingelevičienės dailės kūrinių paroda

Š. m. gegužės 7-8 dienomis Kultūros židinyje, Brooklyn, N. Y. įvyko dail. Reginos Ingelevičienės-Matuzonytės pomirtinė paroda. Dail. gimė 1905 m. rugpiūčio 29 d. Vabalninke, Lietuvoje, kur ji mokėsi ir baigusi meno studijas Kaune atsivadė kūrybai, kol karo audrai įsisiūbavus likimas privertė palikti tėvynę ir su šeima dr. Vladu Ingelevičium, dukromis Regina ir Marija galutinai įsikūrė New Yorke, vėliau Great Necke, N. Y. ir gyveno iki mirties, kada 1980 m. kovo 30 d. po ilgos ir sunkios ligos mirė.

Dukterys Regina Kudžmienė ir Marija Vygantienė didelių pastangų dėka iš motinos palikto meno kūrybinio turto surengė meno parodą tikslu supažindinti visuomenę su 98 savo mylimos mamytės kūriniais ir tai lyg tyčia sutapo su motinos pagerbimo švenčiama diena. Tai pomirtinė motinai skirta brangiausia dovana.

Parodoj buvo dail. Reginos Ingelevičienės tapyti meno kūriniai, tapyti pradėdant 1937 ir baigiant 1980 metais. Tai visai skir-

tinga, savita kūryba, kurią išsamiau apibudinti reiktų specialių studijų. Jau pačiu pirmuoju žvilgsniu susidaro įspūdis, jog tai lietuviškos sielos dailininko-ės kūriniai nežiūrint, ar tai vaizduojama gamta ar žmonės. Visi jos kūriniai sudvasinti, pilni paslaptingos galios. Tuo dailininkė patraukia lankytoją prie kiekvieno kūrinio susikaupti ilgiau ir giliau žvelgiant sau pačiam tikslu išryškinti pačius tyliausius ir stipriausius kūrinio momentus, ar tai būtų gamtos peizažai ar žmonės. Peržvelgus R. Ingelevičienės kūrybą pajunti dailininkės dvasinius pergyvenimus ir kančias, kurių dalį tartum palengvindama sau stengėsi atvaizduoti drobėje. Ypač ryškus yra patriotinis jausmas, tėvynės ilgesys.

Štai tik keletas ryškesnių sužymėtų kataloge: "Kur bakūžė samanuota", "Pabėgėlių šeima", "Už laisvę", "Tremtinės", "Pabėgėlių grupė", "Benamės", "Partizano mirtis", už kurių ji buvo apdovanota pirma premija LB New Yorko apygardos surengtoje Vasario 16 d. proga parodoje

1974 m. Toliau "Pabėgėliai", "Karo audroje", ir kt.

Jos kūryboje ir portretai išreiškia savo gilią dvasinę būseną bei vidujines nuotaikas. Išsamiau susipažinti su dailininke ir jos kūryba yra išleistas labai kruopščiai paruoštas ir liukusiniam popieriuje išleistas 28 psl. katalogas su kiekvieno kūrinio pavadinimu lietuvių ir anglų kalbomis ir su daugelio kūrinių nuotraukomis, kurių paruošė K. Čerkeliūnas išleido dr. Vladas Ingelevičius.

Parodą atidarė Vytautas Vygantas ir pakvietė dail. Aleksandrą Kašubienę, kuri apibudino Reginos Ingelevičienės kūrybą, o Darius Kudžma dailininkės vaikaitis supažindino lankytojus apie kurių kūrinių tuo metu ji kalbėjo. V. Vygantas dėkojo visiems prisidėjusiems prie parodos suorganizavimui.

E. Čekienė

Aš nežinau, ar kuri tauta yra parodžiusi tiek heroizmo kovodama už savo laisvę, kiek parodė lietuvių tauta.

Vytautas Alantas

REGINA INGELEVIČIENĖ.

Partizano mirtis.

MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ STOVYKLA

Šiais metais, pasiruošk važiuoti iš stovyklos į stovyklą. Nes, pradėdant su Kongreso stovyklą, kuri įvyks Oberlin, Ohio, nuo liepos 4 iki 10 dienos — važiuok tiesiai į Moksleivių Ateitininkų stovyklą DAINAVOJE, Manchester, Michigan nuo liepos 10 iki 17 dienos. Ši stovykla bus tik vieną savaitę, o po trumpos pertraukos prasidės NERINGOS stovykla Brattleboro, Vermont nuo liepos 31 iki rugpiūčio 13 dienos.

Dainavos ir Neringos stovyklas ruošia MAS CV. Registracijos anketas į abi stovyklas turi kuopų valdybos arba kreiptis pas: Dainava Barškėtytę, 6640 South Talman, Chicago, Ill. 60629. 312-476-1974.

Į abi stovyklas kviečiamas lietuviškai kalbantis jaunimas nuo 9-to iki 13-to skyriaus.

• Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos suvažiavimas įvyks š. m. gegužės 28-29 d. d. Chicagoje,

šaulių namuose, 2417 West 43rd St. Pradžia 9 v. ryto.

• SLA Pildomoji Taryba, suprasdama lietuvių laikraščių sunkią padėtį, Dirvai atsiuntė paramą 50 dol. sumoje. Už paramą nuoširdžiai dėkojame.

• Aliaskos gubernatorius įspėja, kad šiais metais nėra vasaros darbų Aliaskoje ir tie, kurie tikisi ten gauti užsidirbti, vykdami pasirūpintų ir bilietu atgal.

• 17th Airborne Division Assn. nariai, II Pas. karo dalyviai, kviečiami į suvažiavimą š. m. rugpiūčio 11-14 d. d. Peabody viešbuty, Memphis, Tenn. Tarnavę šioje divizijoje, prašomi susisiekti dėl platesnių informacijų su Assn. gen. sekr. Edward Siergiej, 62 Forty Acre Mountain Rd., Danbury, Ct. 06810, telef. (203) 748-3958.

• Lietuvos žemėlapių, piešti pasaulio garso kartografų, eksponuoti II-se Pasaulio Lietuvių Dienose, birželio 27 — liepos 4 d., Balzeko lietuvių kultūros muziejuje.

Superior Savings
ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ**

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

**PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI
ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS**

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

NOTARY PUBLIC

JUOZAS MIKONIS — Realtor
savininkas

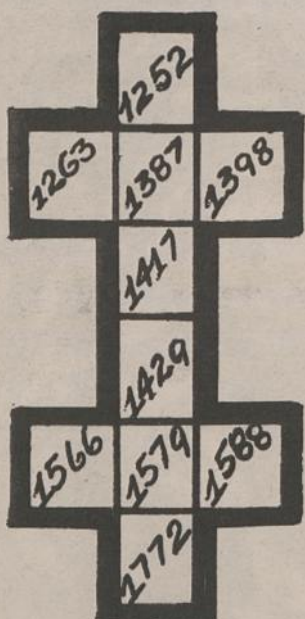
EAST SHORE REALTY

866 East 185 Street, Cleveland, Ohio
Telef. office 481-6900, res. 531-2190

Turime namų Cuyahoga, Lake ir Geauga apskrityse, ypač apie naują parapiją. Taip pat ir naujoji lietuvių kolonijoje, SUNNY HILLS, Floridoje, 955 mylios nuo Clevelando.

Norintieji pirkti ar parduoti prašom kreiptis į mano įstaigą.

Galvosūkis Nr.17

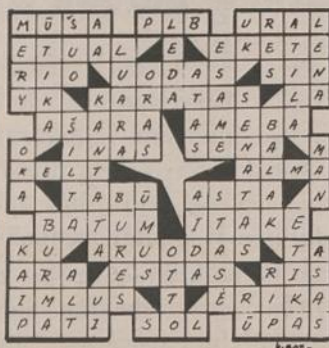

b. agn-

- 10—
a. Nebylys Seimas?
b. I-masis Lietuvos padalinimas?
c. Augusto III-jo mirtis?
Sėkmės. Netingėkite pakvaršinti savo smegenis, o kitame "Dirvos" numeryje atrasite teisingus atsakymus ir būsite išbandę savo žinių lygį. Jei surasite visas datas — Jūsų žinios vertos labai gero pažymio. Jei surasite 8 teisingus atsakymus — gerai. Jei atsakysite į 5 — dar būsite vertas trejetuko. b. agn—

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

KRYŽIAŽODŽIO NR.16
SPRENDIMAS

• PERKANT IR PAR-
DUODANT NAMUS prašo-
me kreiptis į ČIPKUS
REALTY, 31715 Vine St.,
Willowick, Ohio 44094. Tel.
943-0910.

MATAS & TURNER
REALTY

501 E. 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
486-2530

RITA MATAS — G.R.I. — BROKER

HOWARD TURNER
ALGIS MATAS
DALIA ŠIRVAITIS
PETRAS MATAS
ANTANAS KALVAITIS
PATRICIA SAJOVEC
JONAS DUNDURAS
VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

Ši kartą pabandykite įvertinti savo Lietuvos istorijos mokėjimą. Gal ką nors esate primiršęs? Šiame vyčio kryžiuje yra įrašytos mūsų istorijos datos. Ar žinote, kas tais metais yra įvykę?

Duodame 10 atsakymų, kurių kiekvienas turi tris įvykius, iš kurių tik vienas yra teisingas, o kiti yra įvykę arba anksčiau, ar vėliau keliais metais. Kruopščiai išrinkite Jūsų manymų teisingą atsakymą ir ties juo pastatykite vieną iš duotųjų datų.

Štai, kas yra įvykę vyčio kryžiuje atžymėtais metais:

- 1—
a. Kalavijuočių ordino įkūrimas?
b. Klaipėdos įkūrimas?
c. Saulės mūšis?
2—
a. Mindaugo karūnavimas?
b. Durbės mūšis?
c. Mindaugo nužudymas?
3—
a. Krėvos Aktas?
b. Jogaila tampa lenkų karaliumi?
c. Lietuvos krikštas?
4—
a. Astravos sutartis?
b. Salyno sutartis?
c. Vorkslės mūšis?
5—
a. Žemaičių vyskupijos įkūrimas?
b. Torno taika?
c. Horodlės Aktai?
6—
a. Lucko suvažiavimas?
b. Melno taika?
c. Žemaičių krikštas?
7—
a. Livonijos prijungimas prie Lietuvos?
b. Liublino unija?
c. Lietuvos Statuto II-ji laida?
8—
a. Jėzuitų ordinas pakvietas į Lietuvą?
b. Vilniaus Akademijos įkūrimas?
c. Steponas Batoras tampa Lietuvos-Lenkijos karaliumi?
9—
a. Brastos unija?
b. Zigm. Vaza Lie. Lenkijos karalius?
c. III-ji Lietuvos Statuto laida?

Come, participate in Cleveland's biggest Ethnic Celebration
A chance to showcase ethnic foods, crafts and goods
June 15 - 18. Apply now for Booth Space!

INTENT TO EXHIBIT

APPLICANT: _____ requests the following exhibit space:
Representative _____ modules 10'x10' (100 sq ft each)
to make up _____ ft x _____ ft space
Firm _____
Address _____
Phone _____ Date _____

TOTAL SPACE COST.....\$
Commercial: \$500 per module
Non-Profit: \$350 per module

APPLICANT MUST AGREE:

(A) to comply with all requirements, rules and regulations as set forth by the All Nations Festival Foundation.....and in compliance with all City ordinances and regulations.

(B) to display in his space only the goods and/or services listed below, and to use for prizes or drawings only products manufactured, sold or serviced by Exhibitor-applicant.

GOODS and SERVICES to be offered for exhibit and sale: (Please list): _____

(C) NOT to sub-let any part of his space, nor to permit any person or firm to share occupancy of his space, or to display the name or product of any firm not represented by him.

(D) to make satisfactory adjustment of all complaints made by purchasers insofar as possible.

(E) to assume full responsibility for the safety of his display against loss or damage by theft, fire, robbery, accident or any other destructive cause while at Mall C.

(F) to remove from Mall C exhibit material and rubbish, resulting from demolition, after the closing of the show, within the time limit fixed by M&C Salls Communications.

(G) to agree to standard rules and regulations on fireproofing, safety, sound levels, service connections, insurance, exhibitor signs.....as set forth in the Contract.

M&C SALLS COMMUNICATIONS agrees:

(1) to make available exhibit space contracted.

(2) to furnish general site signage; plus an identification sign listing exhibitor's company name and exhibit space number; to furnish a listing of Exhibitors.

(3) to have the Mall C area available for installation of exhibits at least one full day before the opening of the show.

(4) to provide electrical and plumbing services at Mall C; general cleaning of premises; and to furnish security guards throughout the exhibit-area during installation, run of show and period of removal.

(5) to furnish Exhibitor with credentials to admit all persons actually employed by him, and designated by him to serve in Exhibitor's Booth; and to provide one parking space per module purchased.

(6) to advertise and publicize the event throughout the Greater Cleveland area.

THIS APPLICATION will be submitted to the All Nations Festival Concessions Committee for final contract approval, after which all contracts and payments will be finalized.

ALL NATIONS FESTIVAL FOUNDATION -
2111 East Ohio Bldg - 1717 East 9th St.
Cleveland, Ohio 44114 — 216/696-3495

Motinstė amžių bėgyje

Vladė Butkienė

Ilgokai ieškojau taško, iš kurio pažvelgti į Motinos dieną, nes nenorėjau kartoti ankstyvesnių kalbėtojų keltas mintis. Šioje apžvalgoje mėginsiu paanalizuoti motinstės prasmę, jos reikšmę ir su ja susijusias tiesiogines bei netiesiogines problemas ir pareigas.

Pagal lietuvių kalbos žodyną motinstės sąvoka yra aiškinama sekančiai: tai yra moters būklė neštumo, gimdymo ir vaiko žindymo metu. Kitaip tariant, dalį moters amžiaus nulemia paprastas ir drauge labai svarbus gamtos dėsnis, susijęs su žmogaus gyvybės tęstinumu. Tai yra tiesioginė motinstės sąvokos prasmė.

Prie tos tiesioginės motinstės sąvokos prisijungia ir dvasinis bei jausminis motinos pasaulis: motinos ryšys su vaikais ir motinos jausmas vaikams. Motinos ryšys ir jausmas vaikui pagrįdė nėra specialios motinstės dalis. Kadanai motina fiziškai surišta su vaiko gimimu ir jis pradžioje yra labai silpnas, tai jai šalia gimdymo tenka ir jo auginimas.

Floridoje, pagal gamtos apsaugos pranešimus televizijoje ir spaudoje, kas pavasarį vėžlienė išroplėja į krantą, įkasa į smėlį kiaušinėlius ir tuojau pat grįžta atgal į jūrą. Tuo baigiasi vėžlienės, kaip motinos, pareigos. Motinstei priskiriamas specialus ryšys ir jausmas vaikui vėžlių pasaulyje neegzistuoja. Motina vėžlienė savo vaikų, greičiausiai, nesusitiks, o jei susitiks - tai neišskirs iš kitų vėžliukų tarpo. Nežiūrint to, ji yra vėžlių giminės tęstinumo vykdytoja, motina.

Paukštytė, patupėjusi lizde ant kiaušinėlių, išsiritusius mažiuskus peni, kol jų sparneliuose plunksnos išauga tiek, kad iš lizdo stumiamas jaunikis nesusižeistų. Nuo šio momento jis tampa savistovus žemės gyventojas.

Zmogaus - motinos gyvenime motinstė nesibaigia tik gamtos nustatyto dėsno įgyvendinimu, tai yra kūdikio pagimdyti ir maitinimu krūtimi. Nuo šio momento kaip tik ir prasideda ilgus metus trunkanti rūpesčiai ir darbai, nors tarp tiesioginės motinstės sąvokos ir jų didelio ryšio nėra. Čia turiu galvoje prie motinstės sąvokos pridėdamą ryšį su vaikais, tai yra santykiavimą su jais ir jausmą - meilę, užuojautą ir kt. savo vaikams.

Jeigu tvirtinčiau, kad ryšys su vaiku ir jausmas vaikui priklauso vien tik motinai, tai dauguma su tokia mano nuomone nesutiktų. Kiekvienas geras tėvas savo vaikus myli ir jais rūpinasi. Juos myli ir globoja seneliai, močiutės bei kiti giminaičiai, o reikalui esant, ir draugai. Tik motinos ryšys ir jausmas vaikui gal yra kiek gilesnis, nes ji su vaiku praleidžia daug laiko labai artimame kontakte.

Senais laikais motina buvo laikoma pagarboje kaip gyvybės nešėja. Dievų motinai senovės romėnai dar prieš Kristaus laikus statė šventoves ir ją garbino. Lietuvių mitologijoje motinstė sieta su pačia žeme ir deivės žemynos garbinimu, kuri buvo laikoma visos žemės gyvių globėja.

Šioje vietoje iškyla Svento Rašto Rojaus paveikslas. Rojuje Ieva gyveno be rūpesčių, be vargų linksma ir laiminga, kol tas saldus, sakyčiau, simbolinis obuolys neatnešė jai motinstės, labai svarbaus gamtos dėsno, susijusio su žmonijos tęstinumu.

Mėginkime pažvelgti, kokiose sąlygose Ieva gyveno, kaip ji gimusius vaikus auginė maitino ir mokė.

Pirmieji tėvai žemėje neturėjo šiandieninių ištaigingų kondominijumų, puikių rezidencijų. Neturėjo jie nei elektros, nei lempas, nei žvakės, galų gale nei degtuko. Neturėjo kuo apsivilkti, nei kuo apsikloti. Neaugino javų, daržovių, nelaikė naminių gyvulių. Neturėjo ugnies maistui virti, nei priemonių jam gaminti. Neturėjo šiandieninių superparduotuvių, kuriuose kūdikiams gauni pirkti jau specialiai paruoštą maistą.

Apie tai pagalvojęs imi stebėtis Ievos sumanumu išauginti vaikus be specialių gimdymo klinikų, be gydytojų, be vaistų, be greitosios pagalbos, net be paprasčiausios kaimietės priėmėjos, kurią ne taip senais laikais moterys šaukdavosi gimdymo metu atėjus. Stebėsi, kaip Ievos vaikai nesusalo, jei gyveno toliau nuo pusiaujo, kaip pakentė spiginančią saulę karštame klimate. Gal jie gimė plaukuoti ir pati gamta juos apsaugojo nuo nepalankių klimatinų sąlygų. Gal ir pati Ieva neatrodė visai taip, kaip matome senuose menininkų paveiksluose.

Lyginant pirmųjų tėvų gyvenimo sąlygas su šiandieninėmis,

turime sutikti, kad šiandien yra patys niekai užauginti fiziškai sveikus vaikus. Bet šiandieninis ekonominis gerbūvis labai sudėtingas ir motinai neša pakankamai darbų ir rūpesčių.

Galvojant apie Ievos motinstę ir su ja surištais darbais, visi sutiksime, kad jos gyvenimas, nors labai skurdus, vargingas, pavojingas, betgi buvo labai nesudėtingas, ypatingai darbų ir pareigų atžvilgiu.

Sakykime, kad Adomas rūpinosi maisto ištekliais. Galėjo būti, kad ir Ieva prie to prisidėjo, ar pagrečiui su Adomu ieškojo maisto. Tačiau pirmoje eilėje jai teko globoti vaikus. Tai ir buvo jos svarbiausias darbas. Šiaip gi nei ji virė, nei kepė, nei verpė, nei audė, nei siuvo, nei mezgė, nei namus valė, nei su kaimynėmis plepėjosi, nei į tarnybąėjo, nei į veidrodį žiūrėjo, nes to tada dar nebuvo. Visas Ievos rūpestis buvo Adomo parvilkimą ar parnešimą maistą dėti sau ir vaikams į burnas ir daboti, kad jie pertoli nenubėgtų, kad jų koks dinosaurus neišgąsdintų, nuodingas ar plėšrus žvėris neįgeltų, nenuneštų, kad vandenyje nenuskestų, iš medžio neiškristų ir panašiai.

Nežinia, į ką Ieva savo naujagimius vystė, kokiuose lopšiuose juos supo, kokias dainėles dainavo, jeigu pirmieji tėvai absoliučiai nieko neturėjo. Urvinis žmogus, jų tolimas pa likuonis, buvo labai toli pažengęs, nors nuo pirmųjų tėvų galėjo būti praėję net iki 11 milijonų metų.

Šiam pokalbiui skirtas laikas neleidžia išsamiau gilintis į su motinstė susijusius darbus ir rūpesčius daugelio šimtmečių ir generacijų bėgyje, tačiau vieną galima tvirtinti: gera motina, pradedant Ieva, ne tik gimdė, bet ir rūpinosi ir mylėjo savo vaikus, nes kitaip ir mūsų čia nebūtų. Gal tik gilioje senovėje vaikai, panašiai kaip paukščiukai, iš mažens patys drauge su tėvaisėjo ieškoti maisto, mokytis kaip ji surasti, kaip nuo pavojų apsaugoti, kad išliktų gyvi.

Kalbant apie pirmosios motinos darbus ir lyginant juos su vėlesnųjų laikų, matome, kad gyvenimo sąlygoms gerėjant, motinos darbai ne mažėjo, bet daugėjo. Prie vaikų priežiūros prisidėjo visi tie darbai, kurių Ieva nedarė: sudėtingas maisto gaminimas, namų valymas, skalbimas,

REGINA INGELEVIČIENĖ.

Motina.

audimas, verpimas, siuvimas, daržų ravėjimas, laukų darbai, gyvulių priežiūra ir t.t.

Šalia to, motina stengėsi savo šeimos aplinką pagražinti, papuošti, kad namiškiams ji būtų ne tik švari ir patogi, bet ir graži, patraukli. Nenuostabu, kad per eiles generacijų motina tapo ne tik darbšti ir praktiška moteris, bet tartum atsistatinti, netyčiomis, surado vienintelę vietą savo grynai asmeniniams gabumams ugdyti. Eidama motinstės uždėtas pareigas, ji neturėjo nei laiko, nei sąlygų, nei paskatinimo išsiaiškinti, kur slypi jos, kaip individo, gabumai. Nuo pat mažų dienų ji mokoma vystyti lėles ir ruošti motinstę, o ypatingai su ja susietais darbais, būtinais ištekejusiai moteriai.

(Bus daugiau)

CLEVELANDO PARENGIMAI

• GEGUŽĖS 21 D. LKVS "Ramovės" suvažiavimo balius, Lietuvių Namuose.

• GEGUŽĖS 22 D. Šv. Kazimiero Lituaništinės mokyklos mokslo metų užbaigimo aktas 11:30 val. Dievo Motinos parapijos salėje.

• BIRŽELIO 4, 5 ir 6 D. NOMIS Australijos lietuviai

spotininkai Clevelande. Birželio 4 d. priėmimas Lietuvių namuose.

• Birželio 12 D. Birželio minėjimas. Ruošia Amerikos Lietuvių Taryba, Latvių Sąjunga ir Estų Taryba.

• BIRŽELIO 19 D. Onos Mikulskienės Kanklių Muzikos Studijos mokinių rečitalis Lietuvių Namuose.

• BIRŽELIO 19 D., 12 val. Šv. Jurgio salėje Juozo Tumo Vaižganto mirties 50 m. minėjimas-akademija. Rengia parapijos taryba.

• LIEPOS 10 D., 12 val. Šv. Jurgio salėje Dariaus ir Girėno Lituaniškos skridimo 50 m. sukakties minėjimas rengiamas parapijos tarybos.

• LIEPOS 17 D. Clevelando Žalgirio šaulių kuopos gegužinė prie ežero.

• LIEPOS 24 D. Pensininkų klubo gegužinė.

• RUGPIŪČIO 7 D. BALFO gegužinė prie ežero (tarp Canterbury ir Landseer gatvių).

• RUGPIŪČIO 3-4 D. Old World festivalis E. 185 gatvėje.

• RUGPIŪČIO 14 D. SLA 14 kuopos gegužinė Jokūbačių sodyboje.

• RUGSĖJO 4 D. gegužinė prie ežero. Rengia L. K. V. S. Ramovė Clevelando skyrius.

• RUGSĖJO 10 D., šeštadienį Abiturientų balius Lietuvių Namuose.

• RUGSĖJO 11 D. 4 v. p. p. Lietuvių Namų salėje įvyks Bronio Railos naujosios knygos — šimtas prakalbų Lietuvai "Kitokios Lietuvos ilgesys" sutiktuves, dalyvaujant autoriui.

• RUGSĖJO 11 D., Šilinės šventė, Šv. Jurgio bažnyčioje iškilmingos šv. mišios, procesija į Marijos grota ir Tautos šventės paminėjimas.

• RUGSĖJO 17 D., 6:30 val. vak. Šv. Jurgio parapijos metinis balius-koncertas parapijos salėje.

• RUGSĖJO 24 D. "Vasarą palydint" Neringos tunto balius.

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

Originali dailės paroda

AURELIJA BALASAITIENĖ

Esame pratę lankyti parodas, kuriose savo kūrybą rodo daugiau ar mažiau pasižymėję profesionalai ar bent reiškiantys pretenzijas į menininkus — profesionalus. Tačiau retai tepasitaiko, kad matytume parodą, kurioje pasirodo menininkai be formalaus pasirošimo bet kuriai meno šakai, tačiau turį talentą, kuriam išvystyti neturėjo galimybių ar laiko. Tokie "nemokyti" menininkai sukreivė mūsų liaudies meno turtus, kad ir nelankę meno mokyklų, o mes tais turtais didžiujamės. Todėl jaučiu gilią pagarbą Clevelando vyresnio amžiaus piliečių globos departamentui už surengimą originalios ir giliai vertingos parodos. Tai paroda, kurioje dalyvauja įvairių tautybių neprofesionalai menininkai, sulaukę bent 60 metų amžiaus. Tokių parodų organizavimą propaguoja ir koordinuoja Ohio valstijos meno taryba (Ohio Arts Council). Parodą sekmadienį, gegužės 1 dieną atidarė pats Clevelando meras George Voinovich, o ją globoja ir finansiniai remia įvairios Clevelando prekybos įmonės ir kultūrinės institucijos.

Toje parodoje mus džiugina lietuvių, Onos Žilinskienės ir Prano Neimano dalyvavimas su savo originaliais darbais. Ona Žilinskienė, ilgametė lituanistinių mokyklų mokytoja, Religinės šalpos pastovi aukų rinkėja, ir tik pažįstamų ratelėje žinoma kaip mėgėja dailininkė, originalių lietuviškų šiaudinukų kūrėja ir meniškų margučių margintoja. Šioje parodoje ji dalyvauja su savo keturiais aliejiniais paveikslais, o dienos metu demonstruoja šiaudinukų gaminimo meną mokyklų vaikams. Pranas Neimanas, Clevelando "diev-

dirbys" ir lietuviškų kanklių pagarsėjęs gamintojas, turi savo atskirą vitriną su dviem kanklėmis ir dideliu skaičiumi įdomių medžio drožinių. Ir jis drožinėjimo meną demonstravo jaunimui, kuris su dideliu susidomėjimu prašėsi leidžiamas piaustyti. Kiek teko patirti iš kitų, Neimanas dienos metu buvo paskendęs drožlėse, o vienam mokiniui nulaūžus medinio žvejo ranką, buvo bebandas ir ašaras šluostyti.

Nuvykus į modernius Medical Mutual rūmus, buvau nustebinta patalpos gražumu, kai vestibulis švytėjo nuo dienos saulės, padengtas stikliniu stogu o erdviame foyer jau iš tolo matėsi parodos eksponatai.

Įėjus iš karto darnų vaizdą gerokai gadino šimtamečiai skudurai, neva afroamerikietiško meno eksponatai. Tai daugumoje lovatiesės, kurias nebuvo net bandyta kiek išlyginti. Jos kabojosi ant sienų aukštai, teikdamos parodai netvarkingą ir menišką harmoniją gadinančią nuotaiką. Tai iš spalvotų medžiagos gabaliukų sudurstyti keturkampiai, bylojantys apie skurdą ir nesugebėjimą parodyti bent menkiausio meniško derinio. Tuo tarpu sienų vidury ir stiklinėse vitrinose buvo kuo pasigrožėti. Ypatingą mano dėmesį patraukė vieno ukrainiečio siuvinėti marškiniai ir kiti rankdarbiai. Ne vien nuostabus spalvų derinimas bei rašto grožis traukė akį, bet ir paties siuvinėjimo visiška tobula technika — gražiau už bet kokios mašinos darbą. Latvius atstovavo 89 metų moteris, kurios aliejiniais dažais tapyti paveikslai buvo arčiau "Grandma Moses" stiliaus ar net priminė senoviškų

miesto planų archyvinio tipo piešinius. Įdomi graikų tapyba gabios moters paveiksluose buvo originaliai grafiška ir giliai įspūdinga. Žydų tautybės moteris — karpytoja žavėjo savo karpinių siluetais, kurių vienas — šalia grakščios vazos stovį du fantastiški paukščiai — buvo kaip gyvi. Buvo dar medžio drožinių, kurie tačiau negalėjo susilyginti su mūsų Neimano darbais nei technikos, meninio apipavidalinimo atžvilgiu. Mezginiai, tapyba, tautiniai drabužiai, audiniai sudarė parodos pagrindinius eksponatus.

Onos Žilinskienės keturi paveikslai vaizduoja Lietuvos vaizdus, kuriuos ji tapė iš atminties. Vienas jų pats įspūdingiausias, gan didelio formato — vaizduoja seną lietuvišką namą su koplytėle šalia, abu paskendę lietuviško sodo pavasario žydėjime. Pasirodo, kad du jos paveikslai yra išrinkti į kilnojamą parodą ir bus vežiojami po įvairias Amerikos vietas. Kamputyje ji turėjo pasidėjusi dėžę su šiaudinukais, kurių įvairumu ir geometrinių formų įmantrumu iš tikro reikia gerėtis. Pasirodo, kad demonstruojant jaunimui iš įvairių Clevelando mokyklų, jos šiaudinukai turėjo nepaprastą pasisekimą. Vaikai ne tik norėjo pasimokyti, bet ir prašė šiaudinukų pavyzdžių pasiimti į namus, ką ji mielai davė.

Taip pat į šią parodą atvyko dr. Elena Bradūnaitė iš Washingtono. Ji turėjo paskaitą jaunimui ir atsakinėjo į klausimus apie įvairių tautų liaudies meną ir jo reikšmę. Vienai susidomėjusiai grupei ji paaiškino: "Jei jūs dabar norėtumėte aplankyti visus kraštus, kurių menas čia

Pranas Neimanas su naujai padarytom kanklėmis.

yra atstovaujamas, jums jų tarpe rasti susidomėjimo neužtektų nei dviejų šimtų tūkstančių dolerių. O dabar visa tai matote čia be jokių išlaidų".

Nors paroda buvo numatyta tik vieną savaitę, esant dideliame lankytojų skaičiui ir susidomėjimui, ji buvo pratęsta dar visą savaitę. Reikia tikėtis, kad pakankamas lietuvių skaičius tą parodą aplankė. Ne vien todėl, kad joje dalyvauja du lietuvių atstovai, bet ir todėl, kad turime savo solidarumą parodyti visoms kitų tautinių mažumų grupėms, jei norime savo reikalams

kyta.

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel: (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

ŠEŠTADIENĮ, GEGUŽĖS 21 DIENĄ

7:30 VAL. VAK.

LIETUVIŲ NAMŲ SALEJE,

RENGIAMAS

KONCERTAS-BALIUS

LKVS "Ramovė" skyrių atstovų suvažiavimo proga.

Meninę programą atliks: Clevelando Ramovėnų

Vyrų choras, vadovaujamas p.

GENUTĖS KARSOKIENĖS.

ŠILTA VAKARIENĖ IR ŠOKIAI.

Clevelando visuomenę maloniai kviečiame dalyvauti.

Dėl rezervacijų prašome kreiptis pas p. Joną Virbalį, telef. 932-0133.

Tel. (216) 531-3500

AMBER STUDIOS, Inc.

**505 East 185 Street,
CLEVELAND, Ohio 44119**

Galerija atidaryta kiekvieną dieną, išskyrus trečiadienius

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

CLEVELANDE IR APYLINKĖJE

STALO TENISO ŽAIDĖJAMS

Gegužės 21 d., šeštadienį, 10 val. ryto Lietuvių Namuose šaukiamas Clevelando stalo teniso žaidėjų susirinkimas dėl dalyvavimo Pasaulio lietuvių žaidynėse Chicagoje. Po pasitarimo bus galima pažaisti.

• Nelės ir Arvydo Paltinių, su dideliu pasisekimu koncertuojančių Amerikoje, koncertas įvyks š. m. gegužės 28 d., šeštadienį, 7 val. vak. Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

• Ed. Derwinski, buvęs kongresmanas, šiuo metu Valstybės departamente eina aukštas pareigas, gegužės 10 d. lankėsi Clevelande ir buvo susitikęs su tautybių spaudos, jų tarpe ir Dirvos, atstovais.

• Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla kviečia tėvus, mokyklos rėmėjus ir bičiulius dalyvauti mokslo metų užbaigimo akte š. m. gegužės 22 d. 11:30 val. Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

Ramovėnų choras su vadove G. Karsokiene.

J. Garlos nuotr.

* Inž. Romas Bublys, kuris eina atsakomingas pareigas TRW firmoje, praėjusi savaitgalį su žmona Ingrida buvo pakviesti Pratt & Whitney kompanijos West Palm Beach, Floridoj dalyvauti jų 25 metų sukakties proga iškilmėse Floridoj. Vakare su visais suvažiuavusiais svečiais dalyvavo iškilmingose vaišėse. Sekančią dieną susitiko su apylinkės lietuviais.

• LB Clevelando apylinkės valdyba, per ižd. Z. Kripavičiūtę, atsiuntė Dirvai paremti 50 dol. Nuoširdžiai dėkojame už paramą.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINES IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskite savo gimines jus aplankyti! Greičias mūsų teletype susisiektis su Maskva suteiks jums žinią apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

251 THE OLD ARCADE

TELEF. 621-6036

CLEVELAND, OHIO 44114

NAMŲ REMONTAVIMO AR DEKORAVIMO REIKALAIŠ GERĄ IR SAŽININGĄ PATARNAVIMĄ GAUSITE KREIPDAMIESI Į ANICETĄ STRIMAITĮ

DAŽAU NAMUS, LIPINŲ POPIERIUS, ATLIEKU STALIAUS DARBUS. SUVEDU VANDENS VAMZDŽIUS. ĮDEDU IVAIRIAS PLYTELES IR ATLIEKU EILĘ KITŲ DARBŲ.

Prašome skambinti telef.: 442-2187

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PASALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI. Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

CLEVELANDAS ŠVENTĖ MOTINOS DIENĄ SU MEILE IR ŠYPSNIU

Praėjusį sekmadienį, gegužės 8 d. Clevelando šv. Jurgio lietuvių parapijos salėje įvyko kuklus, bet prasmingas, sąmojingas ir išskirtinis motinos dienos minėjimas.

Jau pamoksle parapijos administratorius kun. Juozas Bacevičius gražiai pagerbė motinas, iškeldamas jų kilnų ir šventą pašaukimą. Ypač šiandienos motinystę vis mažiau gerbiančioje visuomenėje.

Po sumos didokas būrys parapijiečių ir svečių visų pirmiausiai buvo pavaišinti tradicine kavute, o šventės proga dar ir labai skaniais parapijos moterų paruoštais užkandžiais ir saldumynais. Didelis, puikus stalas beveik panašėjo į jau pagarsėjusį šv. Jurgio Velykų stalą, kuris parengiamas kas Atvelykis, parapijai švenčiant savo šv. Globėjo šventę.

Minėjime pagrindinį žodį tarė šv. Jurgio parapijietė rašytoja Aurelija Balašaitnė. Kalbos tema — motinos tradicinė simbolinė sąvoka ir jos kitimas.

Kodėl Lietuvos motina liūdna, skausmo išvagotu veidu? Ją taip vaizduoja Rimša, Puzinas. Ji daug kentėjusi — dėl savo vaikų ir savo tautos. Jau kito kiau nepriklausomos Lietuvos motina. Ji naudojosi visomis teisėmis, ėjo į profesijas, tarnybas ir buvo ne visada suvargusi.

Tačiau nepriklausomu gyvenimu neteko ilgai džiaugtis. Karas, tremtis, emigracija atskleidžia vėl kitokį motinos veidą.

Paskaitininkė prisiminė ir mirusias motinas, tardama, kad tarp jų galėjo būti daug paslėptų talentų. Lietuvei motinai tai nenutrūkstanti tautos gyvybės grandis.

Išskirtinai kalbėjoja pasidžiaugė jauniausiomis motinomis, nes jos nešančios daug sunkesnę motinystės našą už nepriklausomybės meto motinas. Jaunoji šiandienos motina išsivijoje,

pati užaugusi tarp dviejų kultūrų, savo gyvenimą apsprendusi lietuviybės naujai, turi dieną ir naktį sekėti savo vaikų žingsnius, kad jų talentai neatitektų svetimiesiems.

Aurelijos Balašaitienės gyvas, meniškas, dailiai apipavidalintas žodis buvo dar daugiau išpuoštas įtarpuose skaitoma jos ir kitų autorių beletristika ir poezija, pritaikinta dienos momentui.

Vilija Nasvytytė jai įprastu įsijautimu deklamavo ar skaitė Bernardo Brazdžionio "Mažąją Motiną", ištrauką iš Marijos Pečkauskaitės "Mamatė ir rožės" ir Balašaitienės eilėraščių jaunajai motinai. Pati paskaitininkė skaitė savo "Pokario motinai" ir "Pamiršti pavasariai".

Savo mirusią močiutę prisimindama ir pagerbdama (ir jos asmenyje visas mirusias mamytės), Jūratė Balašaitytė-Salerno jautriu įsigiliniu skaitė Elenos Žižniauskienės — savo močiutės — eilėraščių "Alyvų žiedai".

Minėjimo pabaigai turbūt "ant greitųjų" sudarytas, bet talentingas aktorių būrelis pateikė trumpą, komišką kasdieninės realybės vaizdėlį.

"Dramos" pagrindas — motinos dienoraštis (p. Balašaitienės plunksnos darbas). Jį skaitė ir motinos vaidmenį atliko pati autorė. Sūnų Liną vadino Rimas Čepulis, dukrą Astą — Vilija Nasvytytė.

Vienu sakiniu — tai mūsų išsivijos visuomeninio gyvenimo reali iškarpą — jo reikalavimai ir Amerikos gyvenimo įtaka. Parašyta ir suvaidinta iš to gyvenimo besišypsant, nors kartais ir pro ašaras. Tai buvo kuklus, bet puikus ir naujas žvilgsnis į visas kitas motinos dienas — visas 364!

Minėjimą ruošė parapijos taryba. Dalyvavo arti 150 žmonių. Išskirtinai skanias vaišes pagamino aktyvio-

sios parapijos narės. Joms ir minėjimo programos atlikėjoms bei atlikėjams tenka nuoširdi padėka.

Jau ne pirmą kartą šv. Jurgio parapija kukliai, trumpai ir prasmingai paminėtiną asmenį ar įvykį. Tai gražus paprotys dėl savo trumpumo ir dalykiškumo gal galys būti pavyzdžiu kitiems kultūrinių pramogų rengėjams.

Ateinantis šv. Jurgio parapijos renginys yra kan. Juozo Tumo Vaižganto 50 metų mirties sukakties minėjimas. Jis įvyks birželio 19 d., sekmadienį, 12 val. vidudienį, parapijos salėje. Apie šį lietuvių tautos deimaniukų ieškotoją paskaitą skaitys poetas Balys Aušinas. (ae)

• Lietuviai sportininkai iš Australijos atvyksta į Clevelandą birželio 4 d. 9 val. ryto. Papusryčiaus Lietuvių Namuose, 2 val. p. Dievo Motinos parapijos auditorijoje turės draugiškas žaidynes su Clevelando lietuviais. Sekmadienį, birželio 5 d. svečiai dalyvaus 10 val. šv. Mišiose ir po pietų 2 val. tės žaidynes. Iš Clevelando išvyksta birželio 7 d. 8:30 val. ryto.

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIS apdraudos įstaigą. Skambinti ŽENONUI (216) 531-2211 arba SAULIUI (216) 461-3500.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

J. LUPO DECORATING
COMPLETE HOUSE
REPAIR,
PAINTING-PAPER-
HANGING-PLASTER
461-5882 (17-20)

OPPORTUNITY FOR PHYSICAL THERAPIST-CHIEF
Montgomery County Hospital a fully accredited JCAH Hospital has an opening for a Physical Therapy Chief. Utilize all your skill in our 80 bed acute care facility. We offer competitive salary, excellent fringe benefits and opportunity for leadership experience. For more information contact:
STAN SUKUP
MONTGOMERY CO. MEMORIAL HOSPITAL
1201 HIGHLAND AVE.
RED OAK, IA. 51566
712-623-2541
An Equal Opportunity Employer (18-24)

DIRVA

LIETUVOS PASIUONTINYBĖ DĖKOJA

Š. m. gegužės 1 d. yra baigtas aukų vėjus Lietuvos pasiuntinybės rūmų remonto reikalams. Lietuvos Pasiuntinybės Rūmų Restauravimo Komiteto Vajaus Komisijos nurodyta remontui reikalinga suma buvo \$120,000, o ligi gegužės 1 d. buvo gauta \$127,262.13.

Gėrėdamasis organizacijų, šeimų ir pavienių asmenų ypatingu dosnumu, vajui pasibaigus nuoširdžiai dėkoju visiems aukotojams, LPRR Komitetui, Vajaus Komisijai, spaudai, radijų valandėlėms už gilybę reikalo parėmimą ir atodairą Lietuvos valstybės namo atžvilgiu. Taip pat dėkoju Techninei Komisijai už jos profesinius patarimus ir remonto darbų priežiūrą.

Lietuvos Pasiuntinybės Rūmų Restauravimo Komitetas 1983. IV. 30 d. posėdyje, įvykusiame Pasiuntinybėje yra nutaręs paruošti leidinį, kuriame bus paskelbtas aukotojų sąrašas ir išlaidų apyskaita.

Dr. Stasys Bačkis
Lietuvos atstovas

• Vilties Draugijos revizijos komisija, susidedanti iš dr. J. Mauruko — pirmininko, St. Astrausko ir A. Mackuvienės, dalyvaujant Vilties Draugijos buhalterii J. Kazlauskui ir Dirvos redaktoriui V. Gedgaudiui,

š. m. gegužės 15 d. padarė Vilties draugijos atskaitomybės bei turto patikrinimą, kurio aktas su atskaitomybės pranešimu artimoje ateityje bus išsiųstinėtas Vilties Draugijos nariams.

• Gyvosios istorijos paroda, dalis "Lietuvių paveldėjimo: jaunimo pažiūrų" projekto bus Illinois Universitete Chicagoje per Pasaulio Lietuvių Dienas birželio 12 — liepos 3 d. Paroda apims senosios ir naujosios kartos lietuvių isikūrimą Amerikoje. Jaunimas yra prašomas pasikalbėti su tėvais ir pažįstamais apie jų pergyvenimus paliekant Lietuvą ir atvykstant į naują kraštą, ir kiek galima, pateikti nuotraukų iš tų laikų su informacija, bei asmeniškais atsiminimais. Visi originalai bus gražinami. Prašome pateikti medžiaga parodos vedėjai, Teresei Gaidelytei, per Balzeko Muziejų, prieš gegužės 22 d.

• Danutė Kraniauskienė, netekus savo mylimo tėvelio Jono Atkočičio, jo mėgiamam laikraščiui Dirvai, per bendradarbių Antaną Grinių, atsiuntė auką 10 dol. Ačiū.

• Arch. Edmundas Arbas išrinktas Los Angeles Dailių Menų Klubo pirmininku.

Neolitanų šventės Floridoje prezidentas. Iš kairės: A. Jančys, D. Maurukaitė-Ignatonienė, J. Maurukas, N. Grybauskaitė, J. Žvynys ir J. Jurkūnas. Plačiau apie šventę buvo rašyta Dirvoje gegužės 5 d. laidoje.

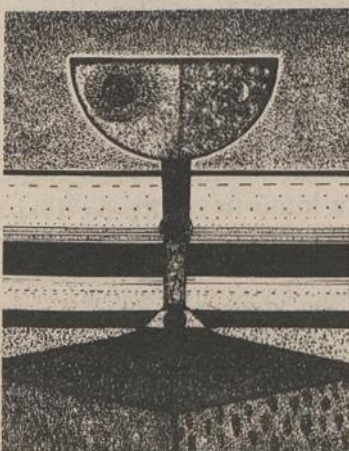

Neolitanų šventėje Floridoje susitikę: Jonas Jurkūnas, Stella Abraitienė, Vytautas Abraitis ir Vincentina Jurkūnienė.

A. A. Nadas Rastenis, poetas, advokatas, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos garbės narys.

BALTIMORE

THE TOAST TO THE HOST

By
NADAS RASTENIS

PAGERBS A. A. POETĄ NADĄ RASTENĮ

Š. m. gegužės 22 d., sekmadienį, 2 val. p. p. Baltimorės lietuvių muziejus Lietuvių salėje rengia a. a. poeto, adv. Nado Rastenio mirties 3 metų sukakties paminėjimą ir ta proga bus pristatyta visuomenei kaitik išleista Vilties leidyklos pomirtinė Nado Rastenio poezijos knyga — The Toast To The Host, iliustruota autoriaus piešiniais.

BOSTON

BIRŽELIO IŠVEŽIMŲ MINĖJIMAS

Baisiojo birželio, kuris Lietuvos istorijoje pasiliks vienu iš baisiausių, kada rusai išvežė dešimtis tūkstančių lietuvių: kūdikių, vaikų, gimdančių motinų, senelių ir kito amžiaus lietuvių į baisųjį Sibirą, minėjimas Bostone įvyks birželio 19 d., sekmadienį. Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone, 10:15 val. ryte bus atnaušaujamos šv. Mišios už tuos visus kankinius, o po mišių, salėje po bažnyčia vyks minėjimas. Kalbės dr. Algirdas Budreckis, meninę programą dalį atliks solistas Benediktas Povilavi-

čius, akompanuos komp. Jeronimas Kačinskas. Po visos programos bus kavutė.

Visi dalyvaukime šv. Mišiose ir minėjime salėje. Juk tie baisūs įvykiai palietė visas lietuvių šeimas ir visą lietuvių tautą. To mes niekada negalime užmiršti, turime rodyti savo vaikams ir net kitataučiams.

Rengia LB Bostono apylinkė.

ATSVENTĖ 90 METŲ AMŽIAUS SUKAKTĮ

Senesnės kartos ateivis Feliksas Zaleskas, kuris buvo vadinamas "Dzūkų Karalium", balandžio 25 d. atšventė 90 metų amžiaus sukaktį. Feliksas Zaleskas savo jaunystėje buvo labai aktyvus lietuviškame gyvenime. Su "Dzimdzi-drimdzi" grupe yra apkeliavęs visas didesnes lietuvių kolonijas. O prie naujų ateivių irgi buvo aktyvus. Buvo vienas iš rėmėjų Laisvės Varpo radijo valandėlės ir kita. Veiklus Vyčių narys. Taip pat narys So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos.

WATERBURY

SVARBUS SUSIRINKIMAS

Birželio 12 d., sekmadienį, 3 val. p. p. šv. Juozapo mokyklos salėje 29 John Street, Waterbury, Conn. Baisioji Birželio paminėjimo proga kviečiamas visuomenės svarbus informacinis susirinkimas.

Pranešimus apie Ypatingų Tyrimų Įstaigos (OSI) bylas padarys Daiva Kezėnė ir Rasa Razgaitienė iš N. Y. "Americans for Due Process" sąjūdžio vadovės.

Jos atsakinės į paklausimus apie KGB ir OSI suokalbį kaltinti visus lietuvių veikusius prieš komunizmą ir Lietuvos pavergimą.

Reikalas svarbus ir skubus visiems lietuviams, todėl LB Connecticut apygardos ir Waterburio apyl. valdybos kviečia Hartfordo, New Britaino, New Haveno, Bridgeporto, Waterburio ir kitų apylinkių lietuvių gausingai atsilankyti.

VINCO BUTKEVIČIAUS IPĖDINIŲ DĖMESIUI

Prieš 40 metų JAV-bėse mirė tūlas BUTKEVIČIUS, žinomas dar kaip Vincas Butkevičia ir William Butchler. Jis savo penkiolikos tūkstančių dol. vertės turtą testamentu yra užrašęs broliui Adomui Butkevičiui, seseriai Marijonai Garčinskienei ir brolvaikiui Jurgiui Butkevičiui, kurie prieš Lietuvos okupaciją gyveno Krosnos apylinkėje, Suvalkų Kalvarijos rajone. Testamento vykdytojui iki šiol nėra pavykę ipėdinių surasti.

Patys ipėdiniai arba apie juos žinantieji malonėkite kreiptis į Lietuvos generalinį konsulatą New Yorke laiškus adresuojant: Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd Street, New York, N. Y. 10024.

DIRVOS RĖMĖJAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

S. Jurkūnienė, Chicago ..	3.00
I. Černis, W. Bloomfield ..	3.00
J. Kriščiukaitis, Avon ..	8.00
R. Černiauskaitė, Los Angeles ..	3.00
J. Stankūnas, Michigan City ..	8.00
M. Gruzdy, Euclid ..	1.00
J. Černiauskienė, Duluth ..	10.00
V. Gruzdy, Philadelphia ..	10.00
Vyt. Mažeika, Chicago ..	3.00
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje Pildomoji Taryba ..	50.00
A. Stungys, Willoughby ..	3.00
A. Dikinis, Park Forest ..	3.00
A. Vakselis, Richmond Hill ..	3.00
Č. Gedgaudas, Santa Monica ..	8.00
A. Baltaragis, Cicero ..	3.00
A. Reventas, Gulfport ..	3.00
Br. Kazukauskas, Silver Spring ..	5.00
T. Dulieba, Cleveland ..	8.00
J. Šlapelis, Euclid ..	3.00
M. Petraitis, Homossassa ..	5.00
B. Vaičaitis, Rexdale ..	2.00
Br. Dūda, Valencia ..	8.00
Br. Kasakaitis, Chicago ..	5.00
K. Jankūnas, Lodi ..	5.00
Z. Dautartas, Chesterland ..	10.00
L. Žitkevičius, Brooklyn ..	3.00
J. Meiliūnas, Australija ..	4.25
Z. Juškevičienė, Cicero ..	10.00
A. Ramanauskas, Daytona Beach ..	3.00
B. Pečiulienė, Griffith ..	5.00
Dr. J. Jakštas, Lakewood ..	10.00
VI. Šniolis, Florida ..	11.00
J. Vengris, Amherst ..	5.00
LB Clevelando Apyl. Valdyba ..	50.00
M. Balys, Cleveland ..	3.00
K. Cicėnas, Woodrige ..	8.00
F. Maisar, Cleveland ..	2.00
J. Tamašauskas, Worcester ..	3.00
H. Misliauskas, Media ..	5.00
A. Pesys, Dearborn Hts. ..	3.00
M. Pautienis, Barnstable ..	10.00
A. Konce, Stockbridge ..	3.00
J. Jašinskas, Boston ..	1.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.